

این تاریخچه توسط آقای دکتر علی حیدر پاکبازی تهیه شده است که نسخه اول است چون اطلاعات بیشتری وجود دارد که وارد شود ولی وقت برای بزرگداشت کم است. نسخه اول برای بزرگداشت می دهم نسخ دیگر را دوستان خود در آینده از روی سایت بزرگداشت پیگری نماند. در ابتدا از استاد بزرگوار آقای دکتر مهدی رشیدی که یادداشت های با خود یاری مرا کردند تشکر می کنم همچنین خانم دکتر افشان مهاجری که در تصحیح این تاریخچه مرا کمک نمودند تشکر می کنم. از کار شناسان بخش شیمی خانمهای فاطمه مختاری و خانم فاطمه غلامی بمن کمک کرده اند کمال تشکر را دارم. از خارج دانشگاه شیراز جناب آقای دکتر مجید میر محمد صادقی استاد بزرگوار دانشگاه اصفهان که بعضی اطلاعات خود را در اختیار من گذاشته اند متشکرم. چرا بنده مامور به این کار شدم. دلیل اول: چون بنده از سال ۱۳۴۲ در بخش شیمی بودم هر از گاهی برای گذراندن دوره هایی مختلفی از بخش دور بودم ولی همواره در جریان بخش قرار می گرفتم. دلیل دوم: چون کسی نبود که بداند و حاضر به نوشتن هم نبودند. دلیل سوم: چون اکثر مردم وقتی چیزی را بچشم دیده اند حاضر به نوشتن و ثبت آن نیستند شاید اهمیت آن را نمی دانند و شاید هم حوصله نمی کنند. شاید بهمین دلایل باشد که قسمتی از تاریخ از بین می رود. به خاطر همین است که تاریخ بخش شیمی هر جایی چیزهایی متضاد نوشته شده است. برای مثال در کتابچه ای که دانشگاه شیراز برای برنامه درسی بخشهای مختلف و دانشکده های مختلف در سال ۲۵۳۶ پهلوی (۱۳۵۶ شمسی) چاپ کرده است و برای هر بخش هم مقدمه ای نوشته اند برای بخش شیمی نوشته است "بخش شیمی در سال ۱۳۳۸ در دانشگاه سابق شیراز با یک نفر دانشیار و سه دبیر و یک آزمایشگاه تاسیس شد و با ده نفر دانشجوی دوره کارشناسی شروع به کار کرد" که همه این نوشته غلط است آقای دکتر علی اکبر مشفق ۴ آذر ۱۳۳۷ در بخش بیوشیمی دانشکده پزشکی استخدام شد (بنا به حکم استخدامی ایشان که موجود است) بخش شیمی تا پنج سال بعد آن وجود نداشت. در سال ۱۳۴۲ که بخش با دو نفر هیات علمی و دو مربی تشکیل شد و هشت نفر دانشجو گرفته شد.

این نکات در این نوشته در نظر گرفته شود. ۱- همانطوری که در بالا ملاحظه گردید اکثر افراد غیر حرفه ای اگر بخواهند تاریخچه بنویسد بیشتر از حافظه استفاده میکنند که خواه ناخواه اشتباه می شود. من هم دچار این معزل هستم چون در زمان های قبل قصد تاریخ نویسی نداشتم که یادداشت بردارم اکنون بنا به ضرورت این کار را می کنم. ۲- اکثر اساتید و کارمندان قبل پرونده ای در بایگانی بخش ندارند من مجبورم تحقیق کنم که این کار را سخت کرده است. بنابراین اگر احیانا چیزی را دیدید که غلط است و یا اسمی از قلم افتاده است عمدی در کار نبوده است. ۳- ممکن است بعضی ها خورده بگیرند که این نوشته از نظر نگارش درست نیست. من میخواستم خواننده این نوشته، در زمان بگذارم و زمان را حس کند و با زمان پیش برود. ۴- مسلم است بعد از ۵۴ سال که از عمر بخش میگذرد باید حاشیه های هم داشته باشد حاشیه نوشتن مرا به قضاوت گاهها غیر عادلانه و به سیاست می کشاند که اجتناب شد. نکته آخر در این نوشته سعی کردم که مختصر و قابل خواندن در کمتر از یکی دو ساعت باشد.

نخست باید به طور مختصر دانست که دانشگاه‌های اولیه کشور چطور در دست شدند. دانشگاه از چند دانشکده و هر دانشکده از چند گروه (یا بخش) تشکیل می‌شود. بنابراین دانشگاه‌های کشور یک روز در دست نشده‌اند. مانند دانشگاه تهران (۱۳۱۳) دانشگاه تبریز (۱۳۲۵)، دانشگاه شیراز (۱۳۲۵) دانشگاه مشهد (۱۳۲۸) و دانشگاه اصفهان (۱۳۲۹) این تاریخ‌ها که ملاحظه می‌فرمایید آن تاریخی است که سنگ بنای یک دانشکده و یا بخش (گروه) بقصد درست کردن آن دانشگاه گذاشته شده است. همگی از اول چند مدرسه عالی در همان شهر و در شهرهای کوچکتر اطراف آن شهر بودند که جمع‌آوری شدند و بعد به دانشکده‌های مختلف تبدیل شدند و در عرض ۱۰ تا ۱۲ سال از نظر سازمانی تبدیل به دانشگاه شدند. (چند سطر بالا از کتاب آموزش عالی در ایران که در سال ۱۳۵۵ بچاپ رسیده گرفته شده است). در این نوشته سال شروع باقدا م بجهت راه اندازی آن دانشگاه منظور شده است. چون اصلا هیات علمی دکتری نداشتند (اصولا مدرک دکتری یعنی PhD ابتدا در فرانسه و بعد در انگلستان و آلمان بتدریج بین ۱۹۲۰-۱۹۳۰ تعریف شد). در دانشگاه‌ها ایران در ابتدا از کارشناسان (لیسانس) و یا اطباء با سابقه و حاذق و یا از کسانی که از کشور اروپایی و امریکایی مدرک گرفته بودند استفاده می‌کردند.

تاسیس دانشگاه شیراز ۱۳۲۵ با یک آموز شگاه بهیار شروع شد که بهمت آقای دکتر ذبیح الله قربان (فارغ التحصیل دانشگاه امریکایی بیروت) و آقای سردار فاخر حکمت (رئیس مجلس شورا که شیرازی بود) و آقای دکتر صورتگر و دیگران تشکیل شد در سال ۱۳۲۸ تبدیل به دانشکده پزشکی شد. ابتدا بهیاری در محل پرورشگاه (در خیابان لطفعلی خان زند نزدیک پارامونت که محل کار دکتر قربان بود و این ساختمان هنوز هم پرورشگاه است) و بعد گویا خیابان شاپور و بعدا در سال ۱۳۳۱ در محل بیمارستان شهید فقیهی و یا سعدی سابق انتقال پیدا کرد. بعد بتدریج تا ۱۳۳۴ دانشکده کشاورزی در انتهای فرح (بهمت آقای مهندس لشکری) و دانشکده ادبیات در خیابان منوچهری (بهمت آقای دکتر صورتگر) تشکیل شد. این دو دانشکده حدود هشت سال بعد به ترتیب به باجگاه و حافظیه انتقال پیدا کردند. و دانشکده علوم در خرداد ماه سال ۱۳۴۲ ابتدا در محل دانشکده پزشکی شروع شد. بعد از حدود چهار سال دانشکده علوم به حافظیه انتقال پیدا کرد. هر چند که به هر دانشگاهی در دوران سازندگی خود دانشگاه گفته می‌شد دانشگاه شیراز از نظر سازمانی و تشکیلاتی از سال ۱۳۴۲ رسمیت پیدا کرد که دارای چهار دانشکده (پزشکی، کشاورزی، ادبیات و علوم) بود و هر دانشکده چند بخش داشت دانشکده علوم آن زمان بخش فیزیک، شیمی، زیست و ریاضی بود بخش زمین شناسی به همت آقای دکتر مشفق (که زمین شناسی رشته فرعی تحصیلی او بود و به زمین شناسی علاقه داشت) بعد به کمک آقای مهندس نژند که گویا از اقوام آقای اسدالله علم (ریاست دانشگاه) بود بعد از تغییر اسم دانشگاه از شیراز به پهلوی درست شد. در منطقه حافظیه دانشکده علوم و دانشکده ادبیات در هم تلفیق شدند به نام دانشکده ادبیات و علوم (Art and Sciences) خوانده شدند. این دانشکده شامل تمام رشته‌های علوم و علوم انسانی و ادبیات (اقتصاد، تاریخ، روانشناسی، ریاضی، زبانهای خارجی، زبان و ادبیات فارسی، زمین شناسی، زیست شناسی، شیمی، عمران ملی، جامعه

شناسی، فیزیک، علوم کتابداری، مطالعات بین المللی، هنرهای زیبا) بود که بعد از انقلاب دانشکده ادبیات و علوم بچند دانشکده تفکیک شدند و مجدداً دانشکده علوم به معنی واقعی تبدیل شد.

ایده دانشکده علوم حدوداً از بدو تشکیل دانشگاه شیراز (حدوداً ۱۳۳۵ شمسی) وجود داشت چون دروسی که در این دانشکده تدریس می شد مقدمه ای برای تمام رشته دیگر محسوب می شد بطوریکه دانشجویان ورودی پزشکی دو سال در دانشکده علوم بودند اگر نمرات آن ها قابل قبول دانشکده پزشکی بود به این دانشکده منتقل می شدند. اصولاً نظام آموزش دانشگاه شیراز این بود که اگر دانشجو در رشته مورد در خواست خود نمره نمی آورد باید به یک رشته کم متقاضی تر منتقل شود. بالاخره دانشکده علوم بطور غیر رسمی بنام پ س ب (که گویا از کلمه انگلیسی فیزیک شیمی و بیولوژی می آید) خوانده می شد. پیگیری این موضوع را آقای دکتر تمدن فرزانه که استاد با سابقه بخش فیزیک (۱۳۳۷ تاسیس فیزیک) دانشگاه شیراز بود انجام می داد. ولی به علت نبود بخش های مختلف نمی شد دانشکده تشکیل دهد. بخش زیست در دانشکده پزشکی بود که با یک مربی گویا با آقای گتنر (که امریکائی بود) اداره می شد. با استخدام آقای دکتر علی اکبر مشفق در ۴ آذر سال ۱۳۳۷ به عنوان دانشیار رتبه ۲ در بخش بیوشیمی دانشکده پزشکی این تفکر تشکیل دانشکده علوم بیشتر تقویت شد. دکتر مشفق که (خود استاد شیمی آلی بود) همواره علاقمند به تشکیل بخش شیمی بود. دانشگاه به دکتر مشفق اجازه داد بود که در کنار آزمایشگاه بیوشیمی دانشکده پزشکی که محل کار ایشان بود دو دانشجوی لیسانس شیمی را تربیت بنماید این در حالی بود که بخش شیمی وجود نداشت. این دو دانشجو یکی به نام خانم مفتخر دشتی و دیگری آقای رسول نیا بودند. بیشتر دروس شیمی را دکتر مشفق ارائه می داد و بعضی از دروس دیگر را از استادان مدعو استفاده می کردند که معمولاً از دانشگاه تهران می آمدند. البته برای دروس ریاضی و فیزیک هم کسانی برای دانشجویان پزشکی قبلاً وجود داشتند که کمبودی نبود. این دو دانشجو در همان آزمایشگاه فارغ التحصیل شدند. در آن موقع دوره کارشناسی سه سال بود (حتی در دانشگاه تهران). در سال ۱۳۴۲ و یا ۱۳۴۳ در تمام کشور اخذ مدرک این دوره چهار سال شد (مانند امریکا که تقریباً همیشه این دوره چهار سال بود ولی در اروپا بعضی از جاهها سه سال بود و یا هنوز است که بستگی به نظام آموزش آن کشور دارد). آقای رسول نیا دبیر شیمی شیراز گردید به طوری که بعداً وزارت فرهنگ (آموزش و پرورش کنونی) بین دبیران برای اعزام به خارج امتحان گذاشت. ایشان که فقط با یک استاد (دکتر مشفق) فارغ التحصیل شده بود نمره اول این امتحان گردید و برای اخذ دکترا به خارج از کشور اعزام گردید.

در اواخر سال ۱۳۴۱ و اوائل ۱۳۴۲ دو آزمایشگاه که یکی نوساز و یکی قدیمی و پنج اتاق در انتهای راهرو بخش آناتومی دانشکده پزشکی (که با دیوار کشیدن تقسیم شد بود) به بخش شیمی تعلق گرفت بنابراین بخش شیمی در سال ۱۳۴۲ رسماً تشکیل شد. و آقای دکتر مشفق از دانشکده پزشکی به بخش شیمی دانشکده علوم منتقل شد و رئیس بخش شیمی نامیده می شد. در این زمان آقای دکتر علی معصومی برای دانشکده علوم استخدام شدند که رشته اصلی ایشان شیمی غذایی بود که مسئولیت دروس

تجزیه را بعهده گرفتند. (جالب توجه است که کسانی در دانشگاه (حالا به نام پهلوی نامیده می شد) بعنوان هیات علمی استخدام می شدند حقوقشان چهار میلیون تومان بود که برای آن زمان خیلی زیاد بود ولی کسانی که قبلا بودند ۶۰۰ هزار تومان بود (البته حقوق آنها هم در مدت کوتاهی درست شد و معوقه هم به آنها پرداختند). در این زمان دو مربی بنامهای آقایان محمد علی صادقی و محمد ادریسی دو تکنسین (خانم شهناز یعقوبی و آقای علی حیدر پاکبازی) و یک منشی بنام خانم تائور و سه مستخدم (عبدالرسول علمدار، خانم شفیعی و آقای جواد یزدان پرست) در بخش کار میکردند. آقای دکتر احمد بنی هاشمی هم همان سال به استخدام بخش بیوشیمی دانشکده پزشکی در آمدند. در ترم دوم همان سال ایشان از بخش بیوشیمی یک درس در بخش شیمی می داد که بعد از دو سال تغییر بخش دادند و به بخش شیمی منتقل شدند. دروس لیسانس سه نفر نامبرده شده می دادند و برای تدریس درس شیمی فیزیک بترتیب اول آقای نفری (دانشکده مهندسی تازه تاسیس)، و بعدا آقای دکتر ایدون (دانشکده مهندسی) آقای دکتر بحرانی (دانشکده کشاورزی) ارائه می دادند در این دوره دانشجویان سه نفر بودند خانم بهین دخت کیان، آقای مظفر پاک روان و خانم صدیقه کازرونیان بودند که دید برای گذراندن سال سوم و چهارم لیسانس به بخش شیمی آمدند (در زمان دانشگاه پهلوی تمام دانشجویان دو سال اول دانشکده را دروس عمومی می گرفتند که عبارت بودند از شیمی، فیزیک، ریاضی، انگلیسی بطور مفصل، ادبیات فارسی و تاریخ و بقیه تحصیل خود را در بخش ها و دانشکده ها اختصاصی خود می خواندند). در سال بعد دانشجویان سری سوم دانشجویان شیمی آقایان سید حبیب فیروزآبادی، علی افضلی اردکانی، بیژن روزپیکر، سعید افلاکی و هوشمند و خانمها شهلا هنری، شهناز پیمان، سرور کلانتر بودند. در این موقع بود که یک قسمت جدید و تازه ساز که شامل سه آزمایشگاه و دو اتاق بود به بخش الحاق شد. قبلا آقایان دکتر مشفق و معصومی و بعدا بنی هاشمی در یک اتاق کار میکردند و در این مقطع بود که دو مربی قبلی از بخش رفتند و چهار مربی جدید که از دانشگاه تهران فوق لیسانس زیر نظر آقای دکتر توسلی گرفته بودند به تدریج آمدند. آنها عبارت بودند از آقایان داریوش مهاجر، حسین خوشخو، تقی پور). حدودا شش ماه بعد خانم ویدا توسلی آمدند که فوق لیسانس از دانشگاه تهران بودند (دختر آقای دکتر توسلی استاد شیمی فیزیک گروه شیمی دانشکده علوم دانشگاه تهران). حالا آقایان دکتر معصومی و بنی هاشمی در قسمت جدید هر کدام در اتاق جداگانه ای کار می کردند. حدودا در اوائل ترم دوم سال ۱۳۴۴ دکتر عبدالرضا سلاجقه آمد که اتاق کار ایشان در بین دو بخش جدید و قدیم یعنی اتاق ترازو بود. حدودا دو سال بعد بخش های علوم ساختمان جدید جلوی حافظیه آمد. در اینجا ابتدا پنج آزمایشگاه داشتیم و پنج آزمایشگاه دیگر بعدا ببخش شیمی ملحق شدند. دانشجویان سری سوم در بخش (حافظیه) فارغ التحصیل شدند. در این ساختمان جدید دوره کارشناسی ارشد که قبلا آقای دکتر مشفق (در شرف فارغ التحصیلی سری سوم دانشجویان شیمی) از دانشگاه تقاضا کرده بود و مورد موافقت قرار گرفت بود شروع شد. اتفاق جالب این که در ابتدا دانشجویی برای این جدید داشتیم آقای دکتر مشفق این موضوع به آقای علم گفت که سه دانشجوی خیلی خوب داشتیم که به سربازی رفتند که این دانشجویان فیروز آبادی، افضلی

و روزیکر بودند آقای علم به ارتش نوشت و آنها را در صف صبحگاهی سربازی اسامی را خواندن و به دوره کارشناسی ارشد فرستادند.

بدین ترتیب بود که پلکان اولیه ترقی بخش شیمی بنا نهاده شد. در سال دوم که بخش در محل جدید (حافظیه) تشکیل شد اساتید زیادی به استخدام بخش در آمدند از جمله آقای دکتر عبدالرضا سلاجقه (شیمی تجزیه ۱۳۴۴)، آقای دکتر محمد بهروز (شیمی آلی فروردین ۱۳۴۵)، بعد آقای دکتر نعنای (شیمی فیزیک مرداد ۱۳۴۶)، آقای دکتر ارسطو خدایی (۱۳۴۶)، آقای دکتر حمید صالح کسمائی (شیمی آلی آذر ۱۳۴۷)، آقای دکتر محمد علی میرزائی (۱۳۴۸)، آقای دکتر جمشید صولتی (شیمی معدنی دی ۱۳۴۸)، آقای دکتر علی بوشهری (شیمی فیزیک آذر ۱۳۴۹) بعد از آنها آقای دکتر حسین خوشخو و آقای دکتر داریوش مهاجر (که این دو از سال ۱۳۴۴ مری بودند و بعد از اخذ دکتر از مهر سال ۱۳۵۱ بصورت استادیار استخدام شدند)، خانم دکتر زمانی (شیمی فیزیک مرداد ۱۳۵۲)، آقای دکتر سید حبیب فیروز آبادی (۱۳۵۲)، آقای دکتر علی افضلی اردکانی (شیمی آلی ۱۳۵۲)، آقای دکتر عباس کمالی زاد (شیمی تجزیه ۱۳۵۲)، آقای دکتر یوسف مهاجر (شیمی پلیمر مهر ۱۳۵۳)، آقای دکتر بهمن تمامی (شیمی پلیمر ۱۳۵۳)، آقای دکتر علی حیدر پاکپاری (شیمی فیزیک، ۱۳۴۲ دیپلم تکنسین، ۱۳۴۶ دانشجو کارشناسی شیراز، استادیار شیراز مرداد ۱۳۵۴)، عبدالکریم عباسپور (شیمی تجزیه، مری ۱۳۵۵) و آقای دکتر سعید دبستانی (شیمی معدنی ۱۳۵۶) آمدند و متعاقبا آقای دکتر عباس پزشک (شیمی فیزیک معدنی مهر ۱۳۵۶)، آقای دکتر مهدی رشیدی (شیمی معدنی شهریور ۱۳۵۶)، آقای دکتر محمد حسین رجحان طلب (شیمی فیزیک مهر ۱۳۵۶) آمدند و بعضی اساتید هم خارجی داشتیم (آقای دکتر هوپر (شیمی معدنی مهر ۱۳۴۹)، آقای دکتر مظهر الحق (شیمی فیزیک، قبل از تیرماه ۱۳۵۴)، آقای دکتر ویتونسکی (شیمی فیزیک شهریور ۱۳۴۹)، آقای دکتر علی فریستون (شیمی آلی دی ۱۳۵۱)، آقای دکتر جورج (شیمی آلی ۱۳۵۴) و آقای دکتر جمیل احمد (شیمی فیزیک شهریور ۱۳۵۵). لازم به ذکر است که در مقاطعی بعضی از هیات علمی ها در بخش بودند بولی ما هیچ پرونده ای از آنها نداریم و در بخش شیمی بین سال های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۶ چند سالی کار کردند... مانند آقای محمد بهروز (مربی)، آقای بیژن خزائی (مربی)، آقای اخوان (مربی)، آقای دکتر ریاض فاروق (استادیار). البته باید گفت تمام هیات علمی در یک زمان در بخش کار نمی کردند خصوصا خارجی ها که قرارداد چند ساله داشتند. آنچه تا اینجا گفته شد سال های قبل از انقلاب بود.

بعد از انقلاب و بعد از انقلاب فرهنگی اساتیدی که در بخش شیمی آمدند عبارت بودند از آقای دکتر علی معصومی (استخدام ۱۳۴۱ و تا ۱۳۶۹ بعد از این تاریخ به تهران رفتند و در سال ۱۳۷۶ باز نشسته شدند)، آقای دکتر احمد بنی هاشمی، آقای دکتر سید حبیب فیروز آبادی، خانم دکتر افسانه صفوی (شیمی تجزیه اسفند ۱۳۶۰)، آقای دکتر ناصر ایرانپور (شیمی آلی اردیبهشت ۱۳۶۱)، آقای دکتر علی بوشهری، خانم دکتر شهناز موثقی (شیمی فیزیک بمدت یک سال از مهر ۱۳۵۷)، آقای دکتر بهنام وصال

(شیمی فیزیک شهریور ۱۳۵۷)، آقای دکتر بیژن نجفی (شیمی فیزیک شهریور ۱۳۵۹)، آقای دکتر داریوش مهاجر، آقای دکتر بهمن تمامی، آقای دکتر غلامحسین حکیم الهی (شیمی آلی ۱۳۶۰)، آقای دکتر عبدالکریم عباسپور (شیمی تجزیه آبان ۱۳۷۰، شهریور ۱۳۵۵ مری)، آقای دکتر علی حیدرپاکپوری، آقای دکتر پرویز حسن زاده (شیمی فیزیک تیر ۱۳۷۲)، آقای دکتر مجتبی شمسی پور (شیمی تجزیه ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۳)، آقای دکتر مهدی رشیدی، آقای دکتر عبدالحکیم شیبانی (شیمی فیزیک تیر ۱۳۶۸).

امروز که ۱۸ آبان سال ۱۳۹۵ است. هیات علمی موجود در بخش عبارتند از آقای دکتر مهدی رشیدی (استاد شیمی معدنی)، آقای دکتر هاشم شرقی (استاد شیمی آلی، مربی دانشگاه رازی ۱۳۵۸، دانشگاه شیراز ۱۶۶۷)، آقای دکتر مجتبی شمسی پور (استاد شیمی تجزیه)، آقای دکتر علی اصغر جراح پور (استاد شیمی آلی ۱۳۶۸)، آقای دکتر علی خلفی نژاد (مربی ۱۳۶۰، استاد شیمی آلی ۱۳۶۸، در شرف باز نشستگی ۱۳۷۰)، آقای دکتر هادی قطعی (استاد شیمی فیزیک ۱۳۵۸)، آقای دکتر سید حسین موسوی پور (استاد شیمی فیزیک ۱۳۷۵/۲/۲، از ۱۳۶۸ مری و بعد بورسیه برای دکتر)، خانم دکتر افشان مهاجری (استاد شیمی فیزیک ۱۵ شهریور ۱۳۸۲)، خانم دکتر مونا حسینی (استاد شیمی آلی بهمن ۱۳۸۲)، خانم دکتر زهرا اسدی (دانشیار شیمی معدنی بهمن ۱۳۸۷)، آقای دکتر قدرت الله آبسالان (استاد شیمی تجزیه شهریور ۱۳۶۵)، آقای دکتر بهرام همتی (استاد شیمی تجزیه، استادیار، مهر تا بهمن ۱۳۸۱ بوشهر، از ۱۳۸۱ تا آبان ۱۳۸۳ علوم پزشکی شیراز، دانشگاه شیراز ۱۳۸۳)، آقای دکتر مرتضی آخوند (مربی اصفهان آذر ۱۳۶۵، مربی شیراز مهر ۱۳۶۹، دانشیار شیمی تجزیه مهر ۱۳۷۳)، آقای دکتر محمد مهدی درودمند (دانشیار شیمی تجزیه مرداد ۱۳۸۹)، آقای دکتر تشخوریان (استادیار بوشهر مهر ۱۳۸۴، دانشیار شیمی تجزیه شیراز شهریور ۱۳۸۹)، آقای دکتر مسعود نبوی زاده (استاد شیمی معدنی ۲۰ شهریور ۱۳۸۲)، آقای دکتر اسمعیل بیگ (استاد شیمی معدنی شهریور ۱۳۷۳)، آقای دکتر علیرضا سرداریان (استاد شیمی آلی ۶۹/۸/۲)، آقای دکتر جلیل مقدسی (استاد شیمی فیزیک ۱۳۶۰)، آقای دکتر داریوش خلیلی (استاد شیمی آلی بهمن ۱۳۹۱)، خانم دکتر سهیلا قاسمی (استاد یار شیمی پلیمر بهمن ۱۳۹۰) و آقای دکتر امیر عبدالملکی (دانشیار شیمی پلیمر، صنعتی اصفهان ۱۳۸۴، شیراز ۱۳۹۵/۶/۱)، آقای دکتر امین رضا ذوالقدر (استاد یار شیمی فیزیک بهمن ۱۳۹۱) و آقای دکتر مجتبی علیپور (استاد یار شیمی فیزیک بهمن ۱۳۹۱) آقای دکتر مهدی سادات شجاعی (استاد یار شیمی پلیمر بهمن ۱۳۹۲)، خانم دکتر الهام صفائی (دانشیار معدنی، استادیار تحصیلات تکمیلی فروردین ۱۳۸۵، شیراز ۱۳۹۳) و آقای دکتر بهزاد حقیقی (شیمی تجزیه، استادیار تحصیلات تکمیلی فروردین ۱۳۷۶، استاد شیراز بهمن ۱۳۹۳) است. لازم بخاطر نشان کردن است تعداد قابل توجهی از اساتید این بخش قبل اخذ دکترا و استادیار شدن چند سال مری بخش بودند مانند فیروز آبادی، خلفی نژاد، قطعی، موسوی پور، عباسپور، مقدسی، حکیم الهی، داریوش مهاجر، خوشخو. تعدادی هم کار شناس داریم که عبارتند از خانم فاطمه قاسمی (فوق لیسانس ۱۳۸۲)، خانم سعیده عباد (فوق لیسانس کارشناس CHNS, GC ۱۳۸۴)، خانم فاطمه غلامی (فوق لیسانس ۱۳۸۴)، خانم پروانه الوند (فوق لیسانس کارشناس FT-IR, ATOMIC ۱۳۸۶)، آقای محمد مهدی یزدانی

(فوق لیسانس، کارشناس ICP, HPLC ۱۳۷۴)، خانم مرضیه اوجی (لیسانس ۱۳۸۱)، خانم مینا الماسی (لیسانس ۷۲/۱۰/۲۵)، آقای حمید رضا معزی (لیسانس ۱۳۹۱)، خانم فاطمه مختاری (لیسانس ۱۳۹۲)، آقای میثم میری نژاد (لیسانس سفارشات ۱۳۹۰)، آقای سید حبیب موسوی (لیسانس ادبیات کارشناس آموزش ۱۳۸۱)، آقای حسین ساجدیان (فوق دیپلم کارشناس NMR ۱۳۶۷)، آقای علی رفاهی مقدم (فوق دیپلم کارشناس شیشه گری ۱۳۸۵)، خانم فاطمه جمشیدی (فوق دیپلم منشی ۱۳۸۲)، خانم رویا زحمتکشان (دیپلم منشی ۱۳۷۲)، آقای علیرضا نجات رضایی (تکنسین دستگاهی باز نشسته).

بسیاری از خادمان این بخش که به همت آنان از پیش و بعد از انقلاب بخش توانست سیر ترقی را همچنان بپیماید و با مرتبه استادی باز نشسته شده اند عبارتند از آقای دکتر سید حبیب فیروزآبادی، آقای دکتر ناصر ایرانپور (اردیبهشت ۱۳۶۱)، آقای دکتر علی بوشهری، آقای دکتر داریوش مهاجر، خانم دکتر زرنگیز موحدی (استادیار)، آقای دکتر بهمن تمامی، آقای دکتر علی حیدر پاکبازی، خانم دکترافسانه صفوی، آقای دکتر عبدالکریم عباسپور، آقای دکتر مظفر اسدی، آقای نوروز ملکی (مربی دانشگاه کرمان، استادیار دانشگاه شیراز ۱۳۵۹، باز نشسته ۱۳۸۸). تعداد مربیان باز نشسته بخش عبارتند از خانم ثریا اوصیا (مربی شهريور ۱۳۵۳)، خانم ناهید (مربی اسفند ۱۳۵۶) و خانم لیلا عماد (مربی شهريور ۱۳۶۳) و آقای کجاف (مربی). پنج نفر هم فوت کرده اند که عبارتند از آقای دکتر علی اکبر مشفق (وفات ۲۴ دیماه ۱۳۷۹)، آقای دکتر احمد بنی هاشمی (وفات ۱۳۸۸/۳/۲۸)، آقای دکتر علی معصومی (تاریخ فوت ۱۳۸۳/۵/۷)، آقای دکتر عبد الحکیم شیبانی و خانم ونوس نعیمی (مربی، تایخ فوت ۱۳۹۰/۶/۲۳). تعداد سه نفر شهدای گرانقدر دفاع مقدس بخش شیمی بودند که عبارتند از شهید ذوالانوار (تولد ۱۳۳۶/۶/۶، محل شهادت شلمچه کربلای ۵، ۱۳۶۵/۱۰/۱۹)، شهید محمد شهیر بهداد نور خیز محبوب (تولد ۱۳۴۳/۳/۲۲، محل شهادت شلمچه کربلای ۵، ۱۳۶۶/۱/۱۸) و شهید مصطفی دیانتهی نسب (تولد ۱۳۴۵/۵/۱۸، محل شهادت شلمچه کربلای ۵، ۱۳۶۵/۱۰/۳۰).

روسای بخش شیمی: آقای علی اکبر دکتر مشفق (۱۳۴۲-۱۳۴۸)، آقای دکتر علی معصومی (۱۳۴۸-۱۳۵۲)، آقای دکتر جمشید صولتی (۱۳۵۰ سه ماه کفیل بخش بودند)، آقای دکتر علی بوشهری (۱۳۵۲-۱۳۵۱)، آقای دکتر علی معصومی (۱۳۵۴-۱۳۵۲)، آقای دکتر حمید کسمائی (۱۳۵۶-۱۳۵۴)، آقای دکتر جمشید صولتی (۱۳۵۶-۱۳۵۶) خرداد چند ماهی سر پرست بخش بودند)، آقای دکتر محمد بهروز (۱۳۵۷-۱۳۵۶)، آقای دکتر احمد بنی هاشمی (۱۳۵۸-۱۳۵۷)، آقای دکتر علی معصومی (۱۳۵۸ برای چهار ماه)، آقای دکتر داریوش مهاجر (۱۳۵۹-۱۳۵۸)، آقای جلیل مقدسی (۱۳۶۱-۱۳۵۹)، آقای دکتر بیژن نجفی (۱۳۶۲-۱۳۶۱)، آقای علی خلفی نژاد (۱۳۶۵-۱۳۶۲ کفیل بخش)، آقای دکتر غلامحسین حکیم الهی (۱۳۶۵ سه ماه کفیل بخش بودند)، آقای دکتر ناصر ایرانپور (۱۳۶۷-۱۳۶۵)، آقای دکتر غلامحسین حکیم الهی (۱۳۶۸-۱۳۶۷)، آقای دکتر علی اصغر جراح پور (۱۳۷۰-۱۳۶۹)، آقای دکتر داریوش مهاجر (۱۳۷۲-۱۳۷۰)، آقای دکتر مظفر اسدی (۱۳۷۶-۱۳۷۳)، آقای دکتر سید حسین موسوی پور (۱۳۷۶ چند ماهی کفیل بخش بودند)، آقای دکتر قدرت الله آبسالان (۱۳۸۰-۱۳۷۷)، آقای دکتر محمد هادی قطعی (۱۳۸۶-۱۳۸۶).

۱۳۸۰)، آقای دکتر عبدالکریم عباسپور (۱۳۸۶-۱۳۸۸)، آقای دکتر علی اصغر جراح پور (۱۳۹۲-۱۳۸۸)، آقای دکتر بهرام همتی

نژاد (۱۳۹۳-۱۳۹۴) و آقای دکتر سید حسین موسوی پور (حال حاضر-۱۳۹۴)

بنابراین ۵۴ سال از عمر بخش شیمی میگذرد بسیاری از اساتید در بخش چند سالی خدمت کرده اند و به دلیلی از بخش رفته اند و زمینه های پیشرفت این بخش را فراهم کرده اند. در ۱۳۹۱ بخش شیمی به محل جدید در پردیس ارم که مخصوص این بخش به مساحت حدود ۱۲۰۰۰ متر مربع بصورت نا تمام تا اکنون (۱۳۹۵ اسفند) درست شده است منتقل شده ایم. این ساختمان در زمان مرحوم آقای دکتر محمود مصطفوی ریاست محترم وقت دانشگاه شیراز سال ۱۳۶۸ شروع شد و در این زمان چند مرتبه متوقف شد. علت توقف کار بصورت مختصر این بود بسیاری از مواقع بودجه اختصاص یافته نمی شد و یا بودجه در جای دیگری صرف می شد که از نظر سازمان برنامه بودجه خلاف بود، و یا اختلاف عمده این بود که دانشکده علوم با سازمان برنامه و بودجه در مورد سازه اختلاف داشتند و تهدید بتخریب اسکلت ساختمان هم شدیم. این اختلاف با دخالت نمایندگان شیراز در مجلس شورای اسلامی آقایان مهندس قهرمانی و دکتر نجابت و آقای دکتر علی اکبر موسوی موحدی و رئیس وقت سازمان برنامه و بودجه کل کشور آقای دکتر محمد رضا عارف بنفع دانشکده علوم حل شد از این رو باید از آقای دکتر محمد رضا عارف و آقای دکتر مجید ارشاد و آقای دکتر علی خلفی نژاد نیز و آقای دکتر علی اکبر موسوی موحدی تشکر فراوان کرد. بالاخره در زمان آقای دکتر مجید ارشاد ریاست محترم وقت دانشگاه پروژه ادامه پیدا کرد. در پیگیری طرح آقای دکتر علی خلفی نژاد ریاست محترم وقت دانشکده علوم زحمت بسیاری کشیدند و در طراحی و مشورت دادن به شرکت مهندسی مشاور از سال ۱۳۶۸ حدوداً ۲۰ سال بعهد آقای دکتر علی حیدر پاکبازی بود. از حدود ۱۳۸۵ آقای دکتر هادی قطعی کار پیگیری و نظارت این ساختمان را بعهد داشتند.

مجلسی سولای
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم تعالی

پس موفقیت دانشگاه شیراز و تلاش ارزنده مدیریت و اعضای
بیات علمی آن که موجب شد آن دانشگاه در گروه آموزش عالی
در سال تحصیلی ۶۲-۱۳۷۱ جایزه بسیار خوب در میان دانشگاهها
و مؤسسات آموزش عالی کشور شود. این لوح تقدیر اهدای شود.

بسم تعالی

دوست محترم دانشکده معم

آقای نوبخت

برادر آقای دکتر زعفرانی

دکتر مصطفی
آقای فرهنگ آموزش عالی

مدام حکیم ضمن تقدیر از سعادت حضرتعالی، سایر مسئولین محترم

و اساتید آن دانشکده لوح اهدایی برادر جناب آقای دکتر مصطفی بر آن دانشکده تقدیم میگردد.

پروفسور حسین تاج
رئیس دانشگاه شیراز

برادر ارجمند جناب آقای علی خفنی نژاد سپرست محترم بخش شیمی
اینک که بیازی خداوند متعال و با زحمات مداوم جنابعالی و دیگر همکاران
در بخش شیمی دوره دکتری شیمی دانشکده علوم دانشگاه شیراز افتتاح میگردد اینجانب
لازم میدانم از مساعی بیدار و تلاش ایشان که آن همکار گرامی در راه اندازی
این دوره که نقطه عطفی در تاریخ علمی دانشگاه شیراز محسوب می شود تشکر و تقدیر
مایم، توفیق آن برادر عزیز را در خدمت باسلام و مسلمین از خداوند سبحان مسئلت

رئیس دانشگاه شیراز

دکتر رضا ملکزاده

مینمایم.

Dean
College of Sciences
Shiraz University
Iran

دانشگاه شیراز
دانشکده علوم
دفتر رئیس دانشکده

سرکار خانم دکتر
برادر جناب آقای دکتر مرتضی الیاسی

سلام علیکم:

احتراما "نظر به اینکه جنابعالی / سرکار در مراسم اختتامیه نمایشگاه
دستاوردهای پژوهشی دانشگاه مورد تشویق قرار خواهید گرفت ، لذا خواهشمند است
در مراسم مذکور که از ساعت ۸ بعد از ظهر روز پنجشنبه ۷۸/۲/۳۰ در باغ
گیاهشناسی ارم برگزار می شود، شرکت فرمائید. ن/م

با آرزوی توفیق الهی
دکتر نادگران

رئیس دانشکده علوم دانشگاه شیراز

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه شیراز

تفخیر نامه

برادر گرامی آقای دکتر لدرج‌الله ایمان
رئیس محترم بخش علمی دانشکده علوم

جبهه پناهنده زخمی‌ها و شیمیاری غسایمانی و دیگر
هستارگان محترم کن مطلق فر راستان به‌فراغت صلح علمی و
فرهنگی همین اعلامی بدین وسیله از شما تشکرانی می‌شود
و کعب عنوان برده‌ها در میان بخشهای گوناگون دانشگاه
به شما تبریک و تهنیت گفته می‌شود.
توفیق روز افزون شما از درگاه خداوند متعال آرزو داریم.

دکتر سعید شریف
معاون پژوهشی دانشگاه شیراز

الف- در کارشناسی خانم مفتخر دشتی و آقای رسول نیا هر دو ۱۳۴۱ فارغ التحصیل شدند.

ب- کارشناس ارشد

رشته	اسم دانشجو	استاد راهنما	سال فارغ التحصیلی
آلی	آقای سید حبیب فیروز آبادی	آقای دکتر محمد بهفروز	۱۳۴۹ اردیبهشت
تجزیه	خانم بهین دخت کیان	آقای دکتر علی معصومی	۱۳۵۱
شیمی فیزیک	خانم استر سیم وزر	آقای دکتر حسین نعنای	۱۳۵۱ خرداد
شیمی معدنی	خانم مریم لشنی زادگان	آقای دکتر مهدی رشیدی	۱۳۶۳ آبان

اولین مقاله ای که بخش شیمی شیراز انتشار داد:

Behforouz, M., Firouzabadi, H., Afzali-Ardakani, A., "Synthesis of Alkyl and Aryl Thiosulfenimides", J. Chem. Soc. (C), 1971, 3550.

ج- دکترا

رشته	نام دانشجو	استاد راهنما	سال فارغ التحصیلی
آلی	آقایان دکتر علی خلفی نژاد , دکتر علی اصغر جراح پور و دکتر فرج اله مهناز زاده	آقای دکتر غلامحسین حکیم الهی	۱۳۶۸ آبان اولین فارغ التحصیلان
تجزیه	آقای دکتر محمد کاظم امینی	آقای دکتر مجتبی شمس پور	۱۳۷۰ تیر
شیمی فیزیک	آقای دکتر جلیل مقدسی	آقای دکتر علی بوشهری	۱۳۶۸ اسفند
شیمی معدنی	آقای دکتر شهرام تنگستانی	آقای دکتر داریوش مهاجر	۱۳۷۲/۳/۴
شیمی پلیمر	آقای دکتر حسن تاجیک	آقای دکتر احمد بنی هاشمی	۱۳۷۴
شیمی داورئی	آقای دکتر رضا فارغی علمداری	آقای دکتر علی خلفی نژاد	۱۳۸۰

سهم بخش شیمی شیراز در پیشرفت توسعه علم شیمی در ایران

البته واضح است پرورش این تعداد استاد شیمی بیانگر خدمت بخش شیمی به جامع ایران است. اینجانب قصد ندارم تمام پیشرفت هایی که در شیمی ایران رخ داده است نسبت ببخش شیمی شیراز بدانم و خواهش دارم که سوء تفاهم نشود.

در سال ۱۳۴۶ با تکمیل اساتید دوره کارشناسی تمام زمینه ها آماده شروع دور کارشناسی ارشد فراهم بود بخصوص هر سال یکی دو تا هیات علمی همانطوریکه در قسمت اولیه این نوشته ذکر کرده ام اضافه می شد. با شروع دور کارشناسی ارشد تحقیقات شروع شد همانطوریکه در جدول فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد می بینیم اولین فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد توانستند مقاله در نشریه های بین المللی داشته باشند.

در سال ۱۳۶۳ بعد از انقلاب فرهنگی که دانشگاه ها باز گشائی شدند و دوره کارشناس ارشد باموفقیت پیش میرفت و یک اعتماد بنفسی در بخش شیمی از نظر تولید علم قابل قبول در کشورهای پیشرفته صنعتی پیدا شده بود. در زمان ریاست بخش آقای علی خلفی نژاد و ریاست دانشکده آقای جلیل مقدسی وبعد آقای محمد رضا سپهری و ریاست دانشگاه آقای دکتر رضا ملک زاده ب فکر ایجاد دکتر در بخش شیمی بوجود آمد. افراد هیات علمی در بخش حدودا ۱۴ نفر بودند اکثرا موافق بودند یکی دو نفر مخالف هم داشتیم. این تلاش ها در ۱۳۶۴ بثمر نشست و بخش شیمی دارای مجوز تربیت دوره دکترا از وزارتخانه شد، که اولین دوره دکترا در ایران بود. اولین دوره دکترا در سال ۱۳۶۵ در شیمی آلی به راهنمایی آقای دکتر حکیم الهی و در شیمی فیزیک به راهنمایی آقای دکتر بو شهری برگزار شد. دانشجویان این دوره آقایان خلفی نژاد، جراح پور، مهنزاده، سرداریان و زرینه زاده در شیمی آلی و در شیمی فیزیک مقدسی بودند. که بعد از آن سالهای بعد دوره دکترا در بخشهای دیگر و دانشکده های دیگر دانشگاه شیراز و حتی دانشگاه های بتدریج شروع شد.

یکی از علل پیشرفت بخش شیمی این بود که در دانشگاهها ئی دیگر که قبل از دانشگاه شیراز تا سیس شده بودند دارای سبک دانشگاه فرانسوی بودند و استاد دارای کرسی می شد و استاد یار و دانشیار با کتابی که استاد تعیین میکرد باید درس بدهد و اگر از این کار اجتناب میکرد تخلف محسوب می شد و احیا نا از دانشگاه اخراج می شد. بعلاوه دانشگاه غیر از دانشگاه شیراز جزوه محور بودند و کمتر کتاب داشتند بنابراین علم بروز بدانگاهها راه نمی یافت. در دانشگاه شیراز که یکی از موسسین عمده آن آقای دکتر ذبیح الله قربان فارغ التحصیل دانشگاه امریکایی بیروت بود و سبک ایشان متفاوت بود دانشگاه شیراز از همان اول کتاب محور بود. بنابراین همه ی هیات علمی آزاد در انتخاب کتب درسی خود با هماهنگی بخش خود بودند و بنابراین کتاب و درس به زبان انگلیسی بود چون اکثر هیات علمی خارجی بودند. چنانچه در قسمت پائین توضیح داده می شود اکثر دروس نوین شیمی در بخش شیمی شیراز شروع شد اکثر اولین فارغ التحصیلان دکترای رشته های مختلف شیمی از بخش شیمی شیراز بودند بطور کلی مانند آلی، معدنی، تجزیه، شیمی فیزیک، پلیمر و داروئی.

آقای دکتر علی اکبر مشفق که خیلی هم وطن دو ست بود در سال ۱۳۳۷ برای شیمی آلی کتاب شیمی آلی دانشگاه هاروارد امریکا [□] **Fieser and M. Fieser Advanced Chemistry** انتخاب کرد و شیمی عمومی را کتاب **Pauling** که برنده جایز نوبل شیمی و از دانشگاه پرینستون بود درس میداد. که این باعث تحولی عظیم و انقلابی در شیمی کشور بود چونکه اکثر دانشگاه ها اصولا کتاب در سهایشان یا نداشتند و یا جزوه می گفتند تا این اواخر بعضی از دانشکده های در دانشگاه های دیگر جزوه نویسی و جزوه دادن را ممنوع کردند. در دوره دوم و سوم دانشجویان شیمی دانشگاه شیراز (که قبلا ذکر کرد) کتاب **میکانیزیم واکنشهای شیمی آلی** تألیف **Peter Sykes** درس میداده می شد. (باید گفت که آقای دکتر مشفق میگفت که در بدو استخدام از وزارت فرهنگ (وزارت های آموزش و پرورش و وزارت علوم کنونی همگی در وزارت فرهنگ بود) یکی از اساتید دانشگاه تهران را ماموریت دادند که با دکتر مشفق مصاحبه کند و دکترای من را تایید کند این شخص آقای دکتر عبدو استاد شیمی آلی دانشگاه تهران بود وقتی دکتر عبدو مصاحبه میکرد دکتر مشفق از مکانیزیم شیمی آلی صحبت میکرد که دکتر عبدو گفته بود ما اینها را نخوانده ایم و برای ما کاملا جدید است و ایشان را بسیار تایید کرده بود و توصیه کرده بود که ایشان را در بدرجه دانشجویی پایه دو استخدام کنند. در سال حدود ۱۳۴۵ که آقای دکتر محمد بهفروز آمد برای سال دوم کتاب شیمی آلی **Morrison and Boyd** انتخاب کرد (که هنوز هم در اکثر دانشگاههای کشور تدریس می شود) و برای سال سوم و چهارم کتاب **مکانیزیم E. Gould** و برای شیمی آلی پیشرفته لیسانس **Hendrickson Cram and Hammond** درس میداد بنابراین در زمینه شیمی آلی لیسانس ترقی بسیار شگرفی در کشور ایجاد شد. دروس دیگر بتدریج در بخش شیمی دانشگاه شیراز در مقاطع دکترا برای اولین بار در ایران وارد برنامه شد. در استریو شیمی **Elieil** بوسیله دکتر فیروز آبادی در سال ۱۳۶۷ و فتوشیمی کتاب **Turro** بوسیله آقای دکتر شرقی، درس هتروسیکلیک و بعد شیمی داروئی اولین بار در دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا در سال ۱۳۷۲ بوسیله آقای دکتر خلفی نژاد ارائه شد. (باید گفت آقای دکتر مجید هروری درس شیمی داروئی را بین در سالهای ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۷ در دانشگاه مشهد بصورت درس دو واحد اختیاری برای دوره کارشناسی شیمی ارائه می کردند). در قسمت پلیمر دو قسمت دارد شیمی پایمر و مهندس پلیمر، آنچه در بخش شیمی ها مختلف می گذرد شیمی پلیمر است. شاید آقای دکتر بنی هاشمی دانشگاه شیراز و آقای دکتر ناصر شریفی در دانشگاه تهران در ۱۳۴۳ شروع بتدریس شیمی پلیمر بعنوان درس مجزا از شیمی آلی در کارشناسی کردند. اولین کارشناس ارشد پلیمر در ایران توسط آقای دکتر بنی هاشمی بنام آقای موسی اقبالی در سال ۱۳۵۲ فارغ التحصیل شد. شاید بطور یقین می توان گفت که اولین دکترا شیمی پلیمر در ایران در دانشگاه شیراز بخش شیمی بنام آقای حسن تاجیک ۱۳۷۴ تربیت شد. در شیمی داروئی در گروههای شیمی نه دانشکده دارو سازی شاید بطور یقین گفت اولین دوره شیمی داروئی در بخش شیمی توسط آقای دکتر علی خلفی نژاد راه اندازی شد و اولین فارغ التحصیل دکترا این رشته آقای دکتر رضا فارغی علمداری ۱۳۸۰ بود. البته دانشجویان سنتز دارو را در دانشکده دارو سازی

دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه تهران قبل از انقلاب آقای دکتر لاله زاری و بعد از انقلاب آقای دکتر عباس شفیعی راهنمایی میکردند.

در زمینه شیمی تجزیه دکتر معصومی کتاب انگلیسی Fisher درس میداد ولی با آمدن دکتر سلاجقه سال ۱۳۴۴ کتاب تجزیه Skoog and West درس داد و برای اولین بار کتابی بهمین اسم برای شیمی دستگاه قرار داد که این درس اولین بار بود در ایران داده می شد. این دو کتاب هنوز هم در اکثر دانشگاههای کشور درس داده می شود. در سال ۱۳۴۴ ما استاد شیمی معدنی نداشتیم آقای دکتر سلاجقه برای اولین بار در ایران کتاب Cotton and Wilkinson, Advanced Inorganic Chemistry درس میداد که هنوز هم در اکثر دانشگاهها کشور درس داده می شود. دانشجو کلاس معدنی آقای دکتر سلاجقه آقای سید حبیب فیروزآبادی بود. باید گفته شود تا سال ۱۳۴۶ بعلت کم بود هر هیات علمی همه دروس شیمی و یا آزمایشگاهی را ارائه میدادند. بعد ها تخصصی شد. چون دانشجو زیاد بود (در نظام دانشگاه شیراز تمام دانشجویان که در هر دانشکده درس شیمی لازم داشتند باید از بخش شیمی بگیرند. این موضوع برای درس های دیگر هم بود).

در قسمت شیمی فیزیک کتاب شیمی فیزیک Maron درس داده می شد که بتوسط آقای نفری و بعد آقای دکتر ایدون (از دانشکده مهندسی) درس داده می شد. تمام درس شیمی کارشناسی با آمدن آقای دکتر نعنای (شیمی فیزیک ۱۳۴۶) و کتاب شیمی فیزیک کتاب Barrow بود. در سال ۱۳۴۸ که دکتر بوشهری آمد کتاب شیمی فیزیک کتاب Moore شد. در آن وقت در شیمی فیزیک سه قسمت بود شیمی فیزیک ۱, ۲ و ۳. شیمی فیزیک ۱ ترمودینامیک بود و شیمی فیزیک ۲ اساسا سنتیک بود و بالاخر شیمی فیزیک ۳ شامل سه فصل بود که دو فصل کوانتم و یک فصل اسپکتروکپی بصورت مختصر بود. در سال ۱۳۵۲ که دکتر پاکبازی آمد در سال ۱۳۵۳ درس کوانتم و اسپکتروسکپی دو درس جدا گانه شد در ابتدا کتاب F Pliar برای کوانتم شیمی بعدا کتاب پیلار را برای کارشناسی ارشد رشته کوانتم گذاشتیم و کتاب I.N. Levien را برای کارشناسی گذاشته شد. در دوره دکتر کوانتم شیمی کتابهای دکتر Szabo Ostlund و DFT by Parr برای کوانتم و برای طیف سنجی کتاب های Long, Hollas, Levien Spectroscopy, W. S. Struve , بترتیب از کارشناسی, کارشناسی ارشد و دکتر گذاشته ایم شاید بتوان ادعا که هیچ دانشگاهی باندازه دانشگاه شیراز کوانتم و طیف سنجی نمی خواند. همانکون کتاب ترمودینامیک آماری McQuarrie درس داده می شود. در سنتیک کتاب Laidler درس داده می شود

با آمدن آقای دکتر ارسطو خدائی (شیمی فیزیک معدنی ۱۳۴۶) در سال ۱۳۴۶ تکمیل شد. بنابراین دانشجویان دوره چهارم تمام اساتید دروس کارشناسی را در بخش بودند علاوه بر کتاب معدنی Cotton and Wilkinson, Advanced Inorganic Chemistry با آمدن آقای دکتر جمشید صولتی سال ۱۳۴۸ اولین بار در ایران شیمی معدنی. Drago : Physical Method in Chemistry درس داده شد

تا این تاریخ ۳۱۷ نفر دکترا فارغ التحصیل شده اند.

اسامی فارغ التحصیلان دکترای بخش شیمی که تا این زمان (۱۳۹۵/۱۱/۱۰) استاد تمام شده اند

۱- آقای دکتر جلیل مقدسی (۱۳۶۸) دانشگاه شیراز، معاون آموزشی اسبق دانشگاه شیراز، رئیس اسبق دانشگاه پیام نور مطقه جنوب ایران، رئیس اسبق وحال دانشگاه صنعتی شیراز). ۲- آقای دکتر علی خلفی نژاد (۱۳۶۸) دانشگاه شیراز معاون اسبق اداری مالی دانشگاه و رئیس اسبق دانشکده علوم دانشگاه شیراز). ۳- آقای دکتر علی اصغر جراح پور (۱۳۶۸) دانشگاه شیراز). ۴- دکتر آقای فرج اله مهنزاده (۱۳۶۸) رئیس سازمان علمی پژوهشی وزارت علوم، تهران). ۵- آقای دکتر علی مقاری (۱۳۶۹) دانشگاه تهران و چند دوره رئیس دانشکده علوم و معاون مالی اسبق دانشگاه). ۶- آقای دکتر سرداریان (۱۳۶۹) دانشگاه شیراز). ۷- آقای دکتر علی اصغر انصافی (۱۳۷۰) دانشگاه صنعتی اصفهان). ۸- آقای دکتر عباس افخمی عقدا (۱۳۷۰) دانشگاه ابو ریحان). ۹- خانم دکتر شایسته دادفرنیا (۱۳۷۰) دانشگاه یزد). ۱۰- آقای دکتر علی جباری (۱۳۷۱) دانشگاه خواجه نصیر). ۱۱- آقای میر فضل الله موسوی کوزه کنانی (۱۳۷۱) دانشگاه تربیت مدرس). ۱۲- آقای دکتر محمد رضا حسیندخت (۱۳۷۲) دانشگاه فردوسی مشهد). ۱۳- آقای دکتر شهرام تنگستانی (۱۳۷۲) دانشگاه اصفهان). ۱۴- آقای ایرج محمد پور بلترک (۱۳۷۲) دانشگاه اصفهان (۱۳۷۲). ۱۵- آقای جهان بخش قاسمی (۱۳۷۳) دانشگاه کرمانشاه). ۱۶- خانم دکتر الهه گوهر شادی (۱۳۷۴) دانشگاه فردوسی مشهد). ۱۷- آقای دکتر حسین عشقی (۱۳۷۴) دانشگاه مشهد). ۱۸- آقای دکتر پیمان صالحی (۱۳۷۴) دانشگاه شهید بهشتی). ۱۹- خانم دکتر لیدا فتوحی (۱۳۷۴) دانشگاه الزهرا). ۲۰- محمد کاظم امینی (۱۳۷۴) دانشگاه اصفهان). ۲۱- آقای دکتر مسلم منصور لکوج (۱۳۷۴) دانشگاه مازندران معاون پژوهشی سابق دانشگاه). ۲۲- آقای دکتر فرهاد شیرینی (۱۳۷۴) دانشگاه رشت). ۲۳- آقای دکتر حسن تاجیک (۱۳۷۴) دانشگاه رشت و رئیس اسبق دانشگاه بوشهر و رایزن اسبق فرهنگی ایران در مالزی). ۲۴- آقای دکتر رئوف قوامی (۱۳۷۴) دانشگاه کردستان). ۲۵- آقای دکتر محمد هادی قطعی (۱۳۷۵) دانشگاه شیراز). ۲۶- دکتر بهزاد حقیقی (۱۳۷۵) دانشگاه شیراز). ۲۷- آقای دکتر جوشقانی (۱۳۷۵) دانشگاه کرمانشاه). ۲۸- آقای دکتر محمد علی زلفی گل (۱۳۷۶) دانشگاه ابوریحان، رئیس اسبق همین دانشگاه). ۲۹- دکتر فواد کاظمی (۱۳۷۶) دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان). ۳۰- خانم دکتر بتول اخلاق نیا (۱۳۷۶) دانشگاه مشهد). ۳۱- خانم دکتر فاطمه تمدن (۱۳۷۶) دانشگاه یزد). ۳۲- آقای دکتر مجتبی باقر زاده (۱۳۷۶) دانشگاه صنعتی شریف). ۳۳- آقای دکتر حمید یگانه اولاد آدم (۱۳۷۶) پژوهشگاه پلیمر). ۳۴- آقای دکتر علیرضا سلیمی (۱۳۷۶) دانشگاه یاسوج). ۳۵- آقای دکتر محسن افتاده (۱۳۷۶) معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام نور مرکز اصفهان). ۳۶- آقای دکتر اسماعیل شمس (۱۳۷۷) دانشگاه اصفهان). ۳۷- آقای بابک کبودین (۱۳۷۷) دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان). ۳۸- آقای دکتر حسین اسلامی (۱۳۷۷) دانشگاه بوشهر). ۳۹- دکتر احمد رضا مساح (۱۳۷۷) دانشگاه آزاد شهرضا). ۴۰- آقای دکتر حسین نعیمی خالدی (۱۳۷۷) دانشگان کاشان). ۴۱- آقای سیامک دکتر نوری زاده (۱۳۷۸) دانشگاه چندی شاپور اهواز). ۴۲- آقای دکتر بابک کریمی (۱۳۷۸) دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان و رئیس کنون آن دانشگاه). ۴۳- آقای دکتر حمید عبدالمهدی (۱۳۷۸) دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان). ۴۴- آقای دکتر علیرضا کیاست (۱۳۷۸) دانشگاه چندی شاپور اهواز). ۴۵- آقای دکتر خدا بخش نیکنام (۱۳۷۸) دانشگاه بوشهر). ۴۶- خانم دکتر ناهید شاه آبادی (۱۳۷۸) دانشگاه کرمانشاه). ۴۷- آقای دکتر حسین دهقانی قربی (۱۳۷۸) دانشگاه کاشان (۱۳۷۸). ۴۸- خانم دکتر زهرا رضانی (۱۳۷۸) دانشگاه علوم پزشکی اهواز). ۴۹- آقای دکتر محمد سلیمانی نژاد (۱۳۸۰) دانشگاه اراک و معاون آموزشی کنونی دانشگاه). ۵۰- آقای دکتر حمید رضا شاطریان (۱۳۸۰) دانشگاه سیستان بلوچستان). ۵۱- آقای دکتر محمد مهدی علویان مهر یا پاپری سابق (۱۳۸۱) معاون مالی اداری اسبق

دانشگاه صنعتی شیراز و رئیس دانشگاه فنی حرفه ای فارس). ۵۲- دکتر مسعود نبوی زاده (۱۳۸۱ دانشگاه شیراز). ۵۳- خانم دکتر افشان مهاجری (۱۳۸۱ دانشگاه شیراز). ۵۴- آقای بهرام همتی نژاد (۱۳۸۱ دانشگاه شیراز). ۵۵- آقای دکتر حشمت اله علی نژاد (۱۳۸۱ دانشگاه مازندران). ۵۶- خانم دکتر منا حسینی سروری (۱۳۸۲ دانشگاه شیراز). ۵۷- آقای دکتر سعید رعیتی (۱۳۸۲ دانشگاه خواجه نصیر). ۵۸- آقای عبدالرضا رضایی فرد (۱۳۸۲ دانشگاه بیرجند). ۵۹- خانم دکتر سارا سبحانی (۱۳۸۴ دانشگاه بیرجند). ۶۰- محمد علی ناصری (۱۳۸۴ دانشگاه بیرجند). ۶۱- آقای دکتر علیرضا حسینی نژاد (۱۳۸۴ دانشگاه خلیج فارس). ۶۲- آقای دکتر محمد نوید سلطانی راد (۱۳۸۴ دانشگاه صنعتی شیراز), ۶۳- آقای دکتر رضا فارغی علمداری (۱۳۸۰ دانشگاه مالک اشتر تهران).

یادآوری: غالباً افراد بالا اکثراً رئیس گروه شیمی بوده اند و یا هستند بنابراین از درج این سمت برای افراد خودداری شده است.
راهنمای اسامی بالا: اسم (سال فارغ التحصیلی , احيانا سمت دانشگاهی)

صورت مقالات چاپ شده در بخش شیمی دانشگاه شیراز تا اسفند ۱۳۹۵

۳۳	مهاجر	۶۱	معصومی	۲۰۰	شمسی پور	۹۵	سرداریان	۲۰	حکیم الهی	۴۲	مشفق
۳۶	بنی هاشمی	۱۳۳	جراح پور	۲۳۴	شرقی	۴۴	آخوند	۷۰	آبسالان	۴۰	اسدی (زهرا)
۶۷	پاکبانی	۱۶۰	خلفی نژاد	۸۵	حسینی	۲۳	خلیلی	۸۰	تشخوریان	۱۲	اسمعیل بیگ
۱۷	قاسمی	۴۵	علی پور	۲۵	موسوی پور	۱۰۴	رشیدی	۲۰	ذوالقدر	۹۲	درودمند
۱۸۰	همتی نژاد	۴۵	صفایی	۷۰	حقیقی	۷۰	مهاجری	۷۶	نبوی زاده	۷۰	قطعی
۲۷۹	ایران پور	۲۷۰	صفوی	۲۸۵	فیروز آبادی	۴۳	عباسپور	۱۲۰	تمامی	۶۹	اسدی (مظفر)
								۷۵	بوشهری	۵۹	مقدسی
۶۱۲	جمع	۷۱۴	جمع	۸۹۹	جمع	۳۷۹	جمع	۳۸۹	جمع	۳۷۲	جمع
جمع کل ۳۳۶۵											

صورت کل فارغ التحصیلان دکترا در هر رشته شیمی تا آبان ۱۳۹۵

شیمی فیزیک	معدنی	آلی	تجزیه	جمع کل
۶۳	۵۶	۱۲۲	۷۶	۳۱۷

افتخارات آقای دکتر علی معصومی (مرحوم)

- ۱- دریافت جایزه خوارزمی ۱۳۶۹
- ۲- شیمیدان برجسته از طرف انجمن شیمی ۱۳۷۲
- ۳- دریافت لوح استاد نمونه دانشگاه شهید بهشتی
- ۴- دریافت لوح استاد نمونه دانشگاههای کشور

افتخارات خانم دکتر افسانه صفوی (استاد تمام)

- ۱- برگزیده بعنوان چهره ماندگار در ششمین همایش چهره های ماندگار سال ۱۳۸۵
- ۲- دانشمند ISI (۱٪ برتر دانشمندان جهان) و دانشمند جهان اسلام
- ۳- محقق نمونه کشوری (۱۳۸۷)
- ۴- استاد نمونه کشوری (سال ۱۳۸۰)
- ۵- دارنده نشان دانش (سال ۱۳۸۳)
- ۶- برنده جایزه مرحوم علامه طباطبایی از بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۰)
- ۷- چهره ماندگار استان فارس (۱۳۹۱)
- ۸- برگزیده به عنوان عضو کمیته فنی مشورتی (COMSATS) (کمیسیون علوم و تکنولوژی کشورهای جهان اسلام) (۱۳۸۸)
- ۹- برنده جایزه دوم تحقیق در جشنواره خوارزمی (سال ۱۳۶۹)
- ۱۰- تنها بانوی ایرانی پذیرفته شده در آکادمی علوم جهان سوم (TWAS) سال ۱۳۸۴
- ۱۱- برنده بورس ایالتی هامبولت از کشور آلمان (سال ۱۳۷۰) این بورس سالیانه به تعداد بسیار معدودی از محققین برجسته در سراسر دنیا، تعلق می گیرد.
- ۱۲- برنده جایزه دانشمند شیمی (جایزه پروفیسور عبدالسلام TWAS) از کشور ایتالیا (سال ۱۳۶۹) این جایزه هر چند سال یکبار به یکی از دانشمندان شیمی از کشورهای جهان سوم اعطا می شود.
- ۱۳- استاد و محقق نمونه در شیمی تجزیه برگزیده انجمن شیمی و مهندسی شیمی ایران (سال ۱۳۷۴)
- ۱۴- محقق نمونه دانشگاه شیراز (سالهای متمادی)
- ۱۵- استاد برجسته و مدرس نمونه دانشگاه شیراز (سالهای متمادی)
- ۱۶- بورسیه رتبه اول از وزارت علوم و آموزش عالی (سال ۶۰-۵۶)
- ۱۷- دارنده خط تحقیقاتی جدید (Research Front) در دنیا به تصویب موسسه ISI
- ۱۸- دارنده مقالات متعدد برگزیده بعنوان Hot Articles و Top Articles
- ۱۹- سردبیر میهمان مجله بین المللی Microchemical Journal

افتخارات آقای دکتر سید حبیب فیروز آبادی (استاد تمام)

- ۱- شیمیدان برجسته از انجمن شیمی ایران ۱۳۸۹
- ۲- برنده جایزه خوارزمی ۱۹۹۰
- ۳- عضو فرهنگستان ایران ۱۹۹۱

- ۴- عضو اکادمی علوم TWAS ۲۰۰۰
- ۵- استاد برجسته دانشگاه شیراز ۲۰۰۲
- ۶- برنده جایزه اول افضلی پور ۲۰۰۳
- ۷- برنده جایزه COMSTECH ۲۰۰۵
- ۸- ۱٪ دانشمندان بین المللی ISI
- ۹- مدال سخنرانی TWAS ۲۰۱۰
- ۱۰- عضو منتخب TWAS ۲۰۱۵-۲۰۱۳ و ۲۰۱۸-۲۰۱۶
- ۱۱- ریاست انجمن شیمی ایران (۲۰۰۸-۲۰۰۱)
- ۱۲- بوجود آورنده انجمن دانش آموختگان دانشگاه شیراز و ریاست آن (۲۰۰۱-۱۹۹۹)
- ۱۳- دانشمند ISC
- ۱۴- هیات تحریریه Scientia Iranica از سال ۲۰۰۰
- ۱۵- پرفسور برجسته از طرف وزارت علوم ۲۰۰۳

افتخارات آقای دکتر مجتبی شمس پور (استاد تمام)

- ۱- فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران
- ۲- فرهنگستان علوم کشورهای در حال توسعه TWAS
- ۳- سردبیر نشریه انجمن شیمی ایران (JICS)
- ۴- رئیس انجمن شیمی ایران از ۱۳۸۷ تا کنون
- ۵- کتاب سال جمهوری اسلامی ایران ۱۳۶۸
- ۶- کتاب برگزیده دانشگاههای ایران ۱۳۶۸
- ۷- رتبه دوم تحقیق جشنواره خوارزمی ۱۳۷۰
- ۸- استاد نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۷۱-۱۳۷۲
- ۹- استاد نمونه دانشگاههای ایران ۱۳۷۳
- ۱۰- محقق برجسته شیمی تجزیه ایران ۱۳۷۴
- ۱۱- جایزه شیمی کمیته دائمی علوم و تکنولوژی کنفرانس اسلامی (کامستک) ۱۳۷۶
- ۱۲- استاد نمونه دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۷۷
- ۱۳- شیمیدان برجسته ایران ۱۳۷۷
- ۱۴- محقق برجسته دانشگاه رازی ۱۳۷۷-۱۳۷۸
- ۱۵- محقق برجسته وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۷۹-۱۳۸۴
- ۱۶- چهره ماندگار در شیمی ۱۳۸۱
- ۱۷- نشان پژوهش جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۱
- ۱۸- جایزه SCOUPS نویسنده پر تعداد ترین مقالات از ایران ۱۳۸۵-۱۳۸۶
- ۱۹- جایزه علوم سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی اسلامی (ISESCO) در رشته شیمی ۲۰۰۶-۱۳۸۵
- ۲۰- نفر اول لیست دانشمندان ایرانی موسسه ISI ۱۳۷۸-۱۳۹۰
- ۲۱- نفر اول لیست دانشمندان جهان اسلام (کامستک) ۱۳۸۷
- ۲۲- محقق برجسته استان کرمانشاه ۱۳۸۸-۱۳۹۰

افتخارات آقای دکتر هاشم شرقی (استاد تمام)

- ۱- ورود نام اینجانب به فهرست دانشمندان جهان در نمایه موسسه اطلاعات علمی (ISI) از سال ۲۰۰۲ تاکنون
- ۲- استاد نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۸۱
- ۳- پژوهشگر نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۸۱
- ۴- استاد نمونه کشوری ۸۳-۵۱۳۸۲
- ۵- پژوهشگر دارای مقاله پراستناد (Highly Cited Paper) توسط موسسه اطلاعات علمی (ISI) ۱۳۸۵
- ۶- پژوهشگر نمونه دانشکده علوم ۱۳۸۸
- ۷- استاد نمونه بسیجی استان فارس ۱۳۸۷
- ۸- استاد برجسته شیمی آلی کشور ۱۳۹۰
- ۹- انتخاب نام اینجانب در فهرست دانشمندان برتر جهان ۱۳۹۱
- ۱۰- استاد نمونه آموزشی دانشگاه شیراز ۱۳۹۱
- ۱۱- پژوهشگر برگزیده دانشگاه شیراز ۱۳۹۰
- ۱۲- پژوهشگر نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۸۵
- ۱۳- استاد نمونه دانشکده علوم دانشگاه شیراز ۱۳۸۲
- ۱۴- پژوهشگر برگزیده دانشکده علوم دانشگاه شیراز ۱۳۹۲
- ۱۵- استاد نمونه آموزشی دانشکده علوم ۱۳۹۱
- ۱۶- دانشیار نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۷۵
- ۱۷- استاد نمونه دانشگاه شیراز ۱۳۸۲
- ۱۸- پژوهشگر برگزیده استانی ۱۳۹۵
- ۱۹- دریافت جایزه علامه طباطبایی ۱۳۹۴

افتخارات علمی آقای دکتر علی خلفی نژاد (استاد تمام)

- ۱- کسب مقام دوم پژوهش های بنیادی در جشنواره خوارزمی سال ۹۳ به عنوان استاد راهنما
- ۲- مدرس نمونه دانشگاه شیراز.
- ۳- کسب عنوان بهترین مقاله در یازدهمین سمینار شیمی آلی ایران (اصفهان).
- ۴- کسب عنوان بهترین مقاله در جشنواره رازی.
- ۵- کسب عنوان استاد برجسته شیمی آلی کشور- سال ۱۳۹۲
- ۶- کسب نشان علامه قطب الدین شیرازی سال ۱۳۹۲ «در زمینه سلامت کشور و علوم بین رشته ای»
- ۷- کسب عنوان پژوهشگر برتر - سال ۱۳۹۲

افتخارات آقای دکتر بهرام همتی نژاد (استاد تمام)

۱. سفیر پژوهشی آلمان در دفتر موسسه DAAD تهران - ۲۰۱۶
۲. کسب عنوان تجزیه دان برتر توسط انجمن شیمی ایران - ۲۰۱۵
۳. استاد برجسته دانشگاه شیراز - ۲۰۱۵
۴. اعطاء عنوان شیمیدان برتر توسط موسسه اطلاعات علمی (ISI) - ۲۰۱۴

۵. دریافت جایزه Chemolab 2012 (جایزه موسسه Elsevier در زمینه کمومتریکیس و سیستم های آزمایشگاهی هوشمند) در مراسم افتتاحیه کنفرانس CAC2012 – بوداپست – ۲۰۱۲
۶. دریافت جایزه موسوی_موحدی از انجمن بیوفیزیک و بیوشیمی ایران – ۲۰۱۲
۷. دریافت کمک هزینه تحصیلی هومبولت (کمک هزینه Georg Forster برای محققین متخصص)، ۲۰۱۱-۲۰۱۳
۸. کسب عنوان پژوهشگر برجسته جوان در علوم دارویی از نهمین جشنواره علوم پزشکی رازی- ایران ۲۰۰۳
۹. کسب رتبه اول در زمینه علوم دارویی از پانزدهمین جشنواره رازی – ایران ۲۰۱۰
۱۰. دریافت عنوان محقق برجسته سال در علوم پایه از دهمین جشنواره تحقیق و نوآوری – تهران ۲۰۰۹
۱۱. محقق منتخب در جشنواره نوآوری و شکوفایی ایران – استان فارس - ۲۰۰۹
۱۲. دریافت عنوان پژوهشگر برتر دانشگاه شیراز- ۲۰۰۹
۱۳. پژوهشگر برتر استان فارس – ۲۰۰۹
۱۴. پژوهشگر برتر دانشگاه شیراز- ۲۰۱۲
۱۵. پژوهشگر برتر استان فارس – ۲۰۱۲
۱۶. پژوهشگر ممتاز مرکز تحقیقات شیمی دارویی و محصولات طبیعی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز- ۲۰۰۳
۱۷. محقق برتر مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی شیراز- ۲۰۰۴
۱۸. همکار نویسنده رتبه سوم در علوم دارویی در جشنواره رازی- ایران ۲۰۰۵
۱۹. همکار نویسندگان رتبه دوم در علوم دارویی در جشنواره رازی- ایران ۲۰۰۸
۲۰. همکار نویسنده برنده جایزه محقق ممتاز جوان در علوم دارویی- جشنواره رازی، ایران ۲۰۰۸
۲۱. پژوهشگر برتر مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی شیراز- ۲۰۰۸
۲۲. دریافت کننده حمایت مالی ویژه از بنیاد ملی نخبگان ایران ۲۰۰۸

افتخارات آقای دکتر بهمن تمامی (استاد تمام)

- ۱- جایزه خوارزمی در تحقیقات بنیادی، ۱۳۷۶
- ۲- جایزه پیشگامان تحقیقات پلیمر در ایران، ۱۳۸۳
- ۳- پژوهشگر برگزیده دانشگاه شیراز، ۱۳۸۴
- ۴- دانشمند برجسته جهان اسلام، ۱۳۸۸

افتخارات آقای دکتر ناصر ایرانپور (استاد تمام)

- ۱- عضو آکادمی علوم ایرانیان، از سال ۱۹۹۵.
- ۲- برنده جایزه جشنواره خوارزمی، سال ۱۹۹۷.
- ۳- عضو آکادمی علوم نیویورک، ۲۰۰۷-۱۹۹۹.
- ۴- شیمیدان برجسته کشوری منتخب انجمن شیمی و مهندسی شیمی ایران، سال ۲۰۰۰.
- ۵- برنده جایزه پیشرو در تحقیقات شیمی ایران، سال ۲۰۰۳.
- ۶- دانشمند ۱٪ برتر ISI دانشمندان جهان، از سال ۲۰۰۴.
- ۷- دانشمند منتخب کشورهای اسلامی، از سال ۲۰۰۸.
- ۸- عضو هیئت علمی تحریریه مجله فسفر، سولفور، سیلیکون و دیگر فلزات، از سال ۲۰۱۱.
- ۹- پژوهشگر نمونه و استاد برجسته دانشگاه شیراز در چندین دوره.

۱۰- برنده جایزه علامه طباطبایی از بنیاد ملی نخبگان، سال ۲۰۱۳.

افتخارات آقای دکتر بهزاد حقیقی (استاد تمام)

- ۱- اهدای بورس دوره پسا دکتري SIDA از کشور سوئد (سال ۲۰۰۰)
- ۲- پژوهشگر برگزیده دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان در سال ۱۳۸۷
- ۳- جزو صد پژوهشگر برجسته حوزه فناوری نانو معرفی شده در ششمین جشنواره حوزه فناوری نانو در سال ۱۳۹۰
- ۴- جزو صد پژوهشگر برجسته حوزه فناوری نانو معرفی شده در هفتمین جشنواره حوزه فناوری نانو در سال ۱۳۹۲
- ۵- استاد نمونه دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان در سال ۱۳۹۲
- ۶- استاد نمونه دانشگاه معرفی شده در جشنواره شهید رجایی استان زنجان سال ۱۳۹۲

افتخارات دکتر مهدی رشیدی (استاد تمام)

- ۱- جایزه بهترین سخنرانی دوره دکترا در بخش دانشگاه لیورپول
- ۲- جایزه International Scientific Exchange در سال ۱۹۸۵ در کانادا
- ۳- جایزه کتاب جمهوری اسلامی سال ۱۳۷۳
- ۴- استاد برجسته آموزشی دانشکده علوم دانشگاه شیراز سالهای ۱۳۸۴ و ۱۳۹۵
- ۵- استاد برجسته شیمی معدنی کشور توسط انجمن شیمی ایران سال ۱۳۸۸

افتخارات خانم دکتر افشان مهاجری (استاد تمام)

- ۱- پژوهشگر برگزیده دانشگاه شیراز ۱۳۹۳

افتخارات خانم دکتر مونا حسینی (استاد تمام)

۱. دارنده پر استنادترین مقاله ISI در سالهای ۲۰۰۸-۲۰۰۵
۲. استاد نمونه آموزشی دانشگاه شیراز در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۶
۳. پژوهشگر برگزیده دانشگاه شیراز سال ۱۳۹۰

افتخارات آقای دکتر علی حیدر پاکبازی (استاد تمام)

- ۱- بوجود آورنده کمیته های انجمن شیمی و ریاست کمیته شیمی فیزیک دوازده سال
- ۲- سردبیر مجله بین المللی تحقیقات شیمی فیزیک (حال - ۲۰۱۳)

افتخارات خانم دکتر الهام صفایی (دانشیار)

- ۱- پژوهشگر برتر دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پای ۱۳۹۰

افتخارات آقای دکتر مهدی درودمند (دانشیار)

- ۱- پژوهشگر برتر استان در سال ۱۳۹۲
- ۲- پژوهشگر برتر دانشگاه شیراز در سال ۱۳۹۲
- ۳- پژوهشگر برتر دانشگاه شیراز در سال ۱۳۹۳
- ۴- پژوهشگر برتر دانشگاه شیراز در سال ۱۳۹۴

گفته شود که در تاریخ بماند.

مقدمه

در گذشت مردی که خاک را کیمیا کرد.

کاروان شهید رفت از پیش
و آن ما رفته گیر و می اندیش
از شمار دو چشم یک تن کم
و از شمار خرد هزاران پیش

درگذشت دکتر علی اکبر مشفق، استاد دانشگاه شیراز آن چنان ناگهانی و بی مقدمه و دور از انتظار بود که هنوز پس از گذشت چهل روز، باور کردنی نیست، با آنکه او نزدیک به هفتاد و پنج سال داشت، هنوز کاملاً سالم و شاداب و سر حال بود و آن چنان از طراوت و تحرک و امید سرشار بود که می پنداشتی، در کالبد او، جوانی بیست ساله، زندگی می کند، خوب می اندیشید و مثبت فکر می کرد، هنوز در ذهنش، نوآوریها و تازه جوئیهای فراوان داشت، هنوز می توانست تحقیق و تدریس کند، هنوز می توانست طرحهای تازه بیندیشد و برای مشکلات، ویژه در حوزه تخصص و دانش خویش، راه حل‌های مناسب و سزاوار بجوید. مشفق مرد سکون و سستی و در جازدن نبود، تربیت روحی او چنان بود که از رکود و توقف بیزار بود و همیشه در حرکت و خلاقیت و نوعی آفرینش و نوآوری به سر می برد، او می بایست شعر می شد و دنیائی از زیبایی و لطف و حرکت را در کلامش منعکس می کرد، اما سرنوشت او را عالم کیمیا گر و شیمی دان ساخت و به میدان تجربه و عمل کشانید و عمرش را وقف کلاس و آزمایشگاه و تجربه های علمی و نوآوریهای علمی ساخت، او روحی آن چنان لطیف و بلند و صبور و متواضع داشت که همیشه به اوج می اندیشید و به چیزهائی فکر می کرد که هرگز به ذهن دیگران خطور نمی کرد، این مرد همیشه در مکاشفه و خلاقیت بود، اگر شاعر شده بود، همان نامی را به دست می آورد که در رشته شیمی بدان دسترسی یافته بود او برای آن خلق شده بود تا روشنگر راه دیگران، روشنگر اندیشه ورزی و اندیشه مداری باشد.

مشفق، وقت شناس، منظم و برخوردار از منش های عالمانه و دارای زندگی ساده و بی پیرایه و روحیه ای معصومانه بود و به همان اندازه که در رفتار شخصی مودب و آداب دان جلوه گر می شد، در شناخت جامعه و احترام به فرهنگ ملی و خدمت به آن، از طریق دستاوردهای علمی نیز متعهد و وظیفه شناس بود، به تاریخ و فرهنگ و اعتبار کشور خویش با چنان احترام و عزتی می نگریست که می شد آن را نوعی پرستش و تقدیس نام نهاد و با آنکه سالهای متمادی از عمرش را در خارج گذرانیده بود، همسرش ایرانی نبود و دانشی که از آن به کمال برخوردار شده بود، محصول تفکر و تجربه و پیشرفتهای سرزمین مادریش به شمار نمی آمد، آن چنان ایرانی می زیست که گوئی پا از چهار دیواری خمین بیرون ننهاده است و از آن چنان طهارت و تقوا و کرامت باطنی و روحانی برخوردار بود که به ریاضت کشیدگان خانقاهی و متقیان محراب نشین می مانست. برای خدمت به هموعان و سرزمین مادری خویش سر از پا نمی شناخت، همه چیز خود را در طبق اخلاص می نهاد تا خدمتی به این آب و خاک انجام دهد. دلش سرشار از این سرزمین بد و خدمت به فرهنگ این دیار را بزرگترین مسئولیت باطنی و معنوی خویش به شمار می آورد، او بخش شیمی را از یک اطاق به یک بخش و یک دانشکده تبدیل کرد و با همتی مثال زدنی آن را از مسوولیت تدریس دروس شیمی عمومی به سطح تربیت دانشجویان ممتاز دکتری شیمی ارتقاء داد، انواعی از آنتی بیوتیک را اختراع کرد و به ثبت رسانید که تهیه آنها را ساده تر و کم خرج تر و عملی تر از انواع متداول می دانست، در جریان جنگ تحمیلی با خردمندی اندیشمندانه و واکنش علمی مناسب در گشایش مشکلات جامعه، در برابر دشمن بیرحمی که تمام موازین انسانی را با حملات شیمیائی خود زیر پا نهاده بود، با علم و عمل خویش قد برافراشت و با تولید چندین نوع محلول خنثی کننده و پمادهای ضد سوختگی فرزندان سلحشور میهن خویش را در دفاع از این مرز بوم ایزدی یاری داد و با قرص های ضد عفونی کننده آب، سلامت جانان و رزمندگان دلاور را

تضمین کرد. او یک دم از رسالتی که یک دانشجو میهن پرست و مومن و دل آگاه برای خویشتن قائل است، غافل نماند، گوئی او برای نوشتن، خواندن، یافتن و عرضه داشتن دانش و فرهنگ آفریده شده بود و روح بلند او معمار اندیشه ورزی و الگو سازی برای اهل علم بود، او می توانست سالهای سال بماند و علم و عمل و هنر زیست و مفید زیستن را به نسلهای بر آمده از توفان بیاموزد، دریغا که آفتاب عمرش در سحرگاه ۲۶ دیماه ۱۳۷۹ غروب کرد، اما ستاره فضیلتها و خدمات صادقانه و ستایش انگیز او، تازه طلوع کرده است و شاگردان و دست پروردگان وی، سالها نام و یاد و خاطره عزیز او را گرامی خواهند داشت به آیندگان خواهند سپرد تا همگان چون او ببالند و چون او به خدمت جامعه خیش کمربندند و همچون وی به جاودانگی دست یابند.

روانش شاد و با فرشتگان و پاکان و نیکان همنشین باد.

هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق

ثبت است بر جریده عالم دوام ما
دکتر منصور رستگار فسائی
استاد دانشگاه شیراز

دکتر مشفق در یک نگاه

دکتر علی اکبر مشفق در ۲۵ فروردین ۱۳۰۴ در شهرستان خمین در استان مرکزی دیده به جهان گشود. پدرش محمد باقر و مادرش نیز عشرت مشفق نام داشت.

ایشان تحصیلات دوران ابتدایی را در اراک گذراندند و پس از آن برای ادامه تحصیل به تهران رفتند. در حین تحصیل در تهران در تعطیلات تابستان در آزمایشگاه رنگرزی نساجی شاهرود مشغول کار بودند و مدت ۱۰ ماه نیز در پالایشگاه نفت آبادان به کار اشتغال داشتند. سپس برای ادامه تحصیل و کسب مدارج بالاتر به کشور سوئیس عزیمت کردند و در تابستان سال ۱۳۲۹ از پایان نامه کارشناسی ارشد خویش دفاع نمودند. در همین زمان رشته های کانی شناسی، ژئوفیزیک و فیزیک را که به عنوان رشته فرعی انتخاب کرده بودند با موفقیت به اتمام رساندند و در سال ۱۳۳۰ دوره دکترا خویش را شروع نمودند و توانستند در اواخر سال ۱۳۳۳ از پایان نامه دکترای خویش دفاع نمایند. در دوره دکترا ایشان تحت نظارت پروفیسور Erlenmeyyer شیمیدان برجسته و برنده جایزه نوبل بودند در مدتی که در سوئیس تحصیل می کردند در کارخانه هایی مانند سیباگایگی مشغول کار و کسب تجربه عملی نیز بودند. پس از بازگشت به ایران مدتی فعالیت در دانشکده پزشکی در ۴ آذر ۱۳۳۷ رسماً به استخدام دانشکده پزشکی شیراز در آمدند و به عنوان دانشیار گروه بیوشیمی این دانشکده مشغول به کار شدند تا قبل از استخدام ایشان دکتر عبدو از تهران برای تدریس شیمی به دانشجویان پزشکی و کشاورزی به شیراز می آمدند. قبل از ورود دکتر مشفق به دانشگاه شیراز گروههای مستقل علوم پایه در این دانشگاه فعالیت نداشتند و نیاز دانشکده کشاورزی و پزشکی در زمینه زیست شناسی توسط یک آزمایشگاه که با یک مربی (آقای گنتر) اداره می شد و در زمینه فیزیک هم با همکاری استاد ارجمند جناب آقای دکتر فرزانه برآورده می شد. در زمینه شیمی هم فقط بخش بیوشیمی دانشکده پزشکی فعال بود که دکتر مشفق ابتدا به استخدام این بخش در آمدند و در همان اتفاقی که به عنوان محل کارشان بود هسته های اولیه بخش شیمی دانشگاه شیراز با جذب دو دانشجوی کارشناسی پی ریزی شد که بعد از دو سال با اختصاص دو آزمایشگاه مجزا به شیمی توسعه پیدا کرد، که در این زمان جناب آقای دکتر معصومی به استخدام بخش شیمی در آمدند که توسط دکتر مشفق بنیان گذاری شده بود. استاد ارجمند جناب آقای دکتر بنی هاشمی هم ابتدا به استخدام بخش بیوشیمی دانشگاه شیراز در آمدند که پس از دو سال از بخش بیوشیمی به بخش شیمی منتقل شدند. در همین زمان جناب آقای دکتر مشفق با همکاری آقای دکتر منوچهر وصال بخش ریاضی را پایه گذاری می نمایند. دکتر مشفق چون رشته فرعی که تحصیل کرده بود زمین شناسی بود در زمان ریاست وقت دانشگاه شیراز آقای اسداله علم و بکمک یکی از اقوام آقای علم یعنی آقای مهندس نژند بخش زمین شناسی را در دانشکده علوم دانشگاه شیراز تاسیس کرد.

هنگامی که دانشجویان دوره سوم کارشناسی فارغ التحصیل شدند دکتر مشفق به کار بزرگ دیگری دست زدند و اولین دوره کارشناسی ارشد شیمی در داخل کشور را راه اندازی نمودند تا آن زمان در دانشگاه شیراز هیچ رشته ای دانشجوی کارشناسی ارشد نداشت و از این بابت می توان دکتر مشفق را پایه گذار دوره های عالی شیمی در ایران و پایه گذار دوره های تحصیلات

تکمیلی در دانشگاه شیراز دانست. اولین دوره دانشجویان کارشناسی ارشد ایشان دکتر فیروزآبادی، دکتر افضلی اردکانی و دکتر روز پیکر بودند.

دکتر مشفق در سال ۱۳۵۸ بازنشسته شده اند اما در سال ۱۳۶۳ بخش شیمی که قصد داشت اولین دوره دکترای داخل کشور را راه اندازی کند مجدداً ایشان را به همکاری دعوت کردند و ایشان با حمایت های همه جانبه و تشویق های خویش و با کمک اساتید محترم بخش شیمی توانستند به این مهم نیز نائل آیند. این بخش شیمی که دکتر مشفق تنها از یک اتاق (نصف بیشتر آزمایشگاه بیوشیمی و یک چهارم اتاق که بوسیله قفسه کتابخانه جدا شده بود) شروع کرده بود به شهادت همگان و با استناد به مقالات چاپ شده در مجلات معتبر بین المللی به عنوان بزرگترین مرکز تولید علم کشور یکه تاز تحقیقات و پژوهش می باشد.

در اواسط جنگ تحمیلی که نیروهای عراق شروع به استفاده از جنگ افزارهای شیمیایی کردند دکتر با جدیتی بی نظیر با همراهی تنی چند از اساتید بخش شروع به مطالعه و تحقیق در زمینه پدافند جنگ های شیمیایی کردند که حاصل آن یک کتاب به همین نام و چندین محلول خنثی کننده و پمادهای ضد سوختگی بود که تاثیر فراوانی در خنثی سازی حملات شیمیایی داشت. در همین زمان دکتر مشفق نمونه های جدیدی از قرص های ضد عفونی کننده آب ساختند که به تولید انبوه نیز رسید و رزمندگان اسلام با انداختن یک قرص در ظرف آب خویش آن را به طور کامل ضد عفونی می کردند.

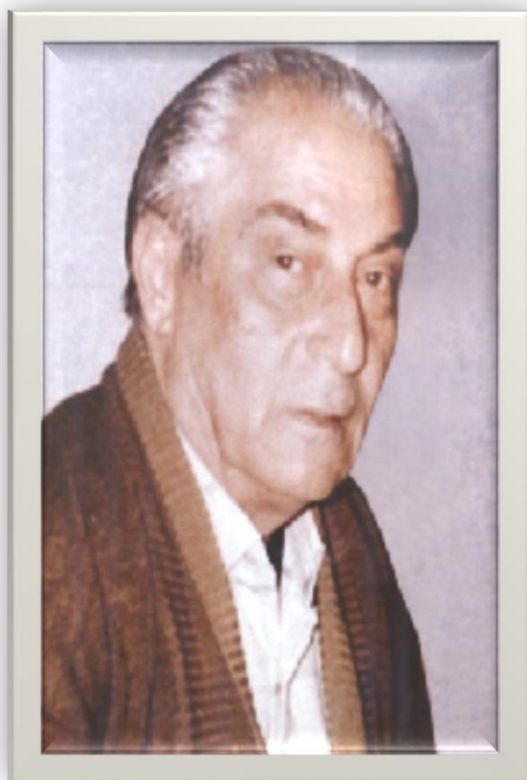
این استاد فرزانه از پایه گذاران بخش شیمی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران- مرکز شیراز بودند و با درایت، همت و برنامه ریزی ایشان مجموعه آزمایشگاههای شیمی و پایلوت این مجموعه به موازات اجرای طرحهای پژوهشی صنعتی شکل گرفت.

ایشان همچنین از موسسین شرکت شیمی دارویی رجاء بودند که با هدف استفاده صنعتی از گیاهان دارویی برای ساخت اسانسها و عصاره های گیاهی و تولید رنگهای گیاهی برای رنگرزی پشم و تولید مواد اولیه دارویی و آموزش نیروهای متخصص در سال ۱۳۶۶ توسط ایشان و جمعی از اساتید و متخصصین پایه گذاری و مجموعه آزمایشگاههای شیمی و صنعتی آن در فضایی نزدیک به ۶ هکتار در اکبر آباد شیراز در سال ۱۳۶۸ با نظارت علمی و مستقیم دکتر مشفق آماده بهره برداری شد مجموعه فوق در سالهای بعد برای استفاده بیشتر و با مساعی آقای دکتر مشفق در اختیار دانشکده داروسازی شیراز قرار گرفت.

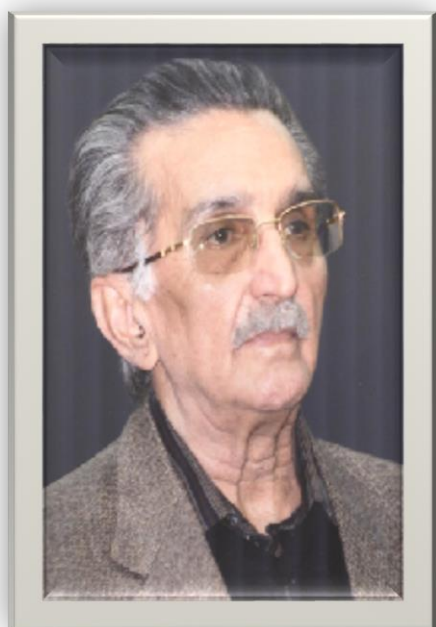
علاوه بر این ایشان پس از طرح اولیه برگزاری اولین سمینار گیاهان دارویی و صنعت در شیراز در سال ۱۳۷۵ از مشوقین اصلی و اعضاء فعال کمیته علمی و داوران این همایش ملی بودند و با نظم و دقت خاصی نقطه نظرات اصلاحی خود را ارائه می نمودند و با حضور مستمر خویش در بیش از ۵۰ نشست کمیته علمی سبب ادامه فعالیت پربار آن و برگزاری هر چه باشکوهتر این سمینار ملی در اردیبهشت ماه ۱۳۷۶ شدند. دکتر مشفق در مدتی که به امر تربیت دانشجوی و تحقیق پژوهش اشتغال داشتند مقالات زیادی در مجلات معتبر خارجی به چاپ رساندند که اکثر این مقالات در مجله *Helvetica chemical acta* به چاپ رسیده است. به همین خاطر عضو افتخاری هیات تحریریه این مجله معتبر نیز بودند. آخرین مقاله ایشان در معتبرترین مجله شیمی دارویی دنیا *journal of medicinal chemistry* در سال ۱۹۹۷ به چاپ رسیده است. ایشان به همراه دکتر حکیم الهی صاحب امتیاز انحصاری دو ماده نیز بوده اند. دکتر مشفق کتابی به نام سنتز مواد آلی تالیف نموده اند که سالها مورد استفاده دانشجویان شیمی بوده است. دکتر مشفق در واپسین سال عمر نیز ارتباطشان با دانشگاه برقرار بود و در این سال دو سخنرانی یکی در مراسم اختتامیه نخستین سمینارهای دانشجویی بخش شیمی در خرداد ماه ۷۹ و دیگری در مراسم اختتامیه هفته پژوهش در دانشکده داروسازی در آبان ماه ۷۹ ایراد نمودند که مورد توجه دانشجویان و اساتید قرار گرفت. سرانجام این بزرگ مرد که به حق یکی از درخشان ترین چهره های علمی قرن اخیر ایران بود، در سحرگاه شنبه ۲۴ دی ماه ۱۳۷۹ جان به جان آفرین تسلیم کرد. مراسم نماز بر پیکر ایشان ساعت ۸/۵ صبح دوشنبه ۲۶ دیماه با حضور فرزندان علمی اش و فرهیختگان شیراز در دانشکده علوم مکانی که بنیانش را خودش نهاده بود، برگزار گردید و تن پاکش پس از تشییع در خاکی که عاشقانه دوستش می داشت و آرزوی شوکت دیرین و سربلندی فردای فرزندانش را داشت آرام و قرار یافت.

تا دگر مادر گیتی چو تو فرزند بزاید

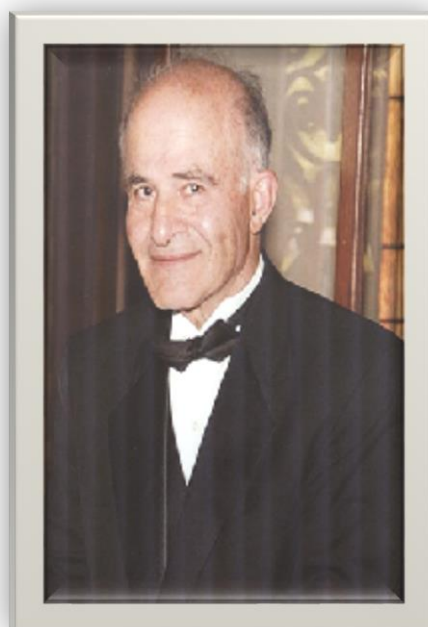
صبر بسیار نباید پدر پیر فلک را

دکتر علی اکبر مشفق
بنیانگذار بخش شیمی دانشگاه شیراز

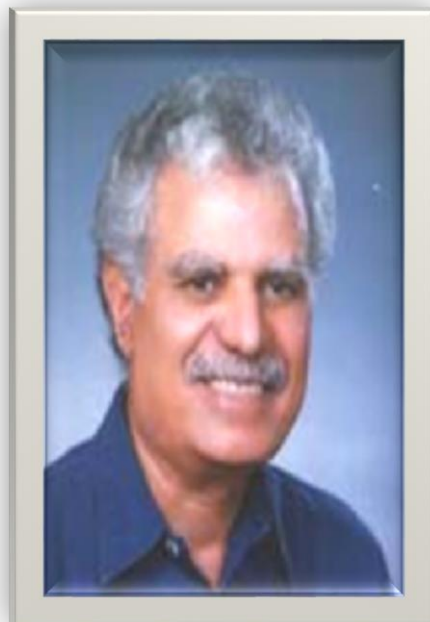
دکتر سید احمد بنی هاشمی

دکتر علی معصومی

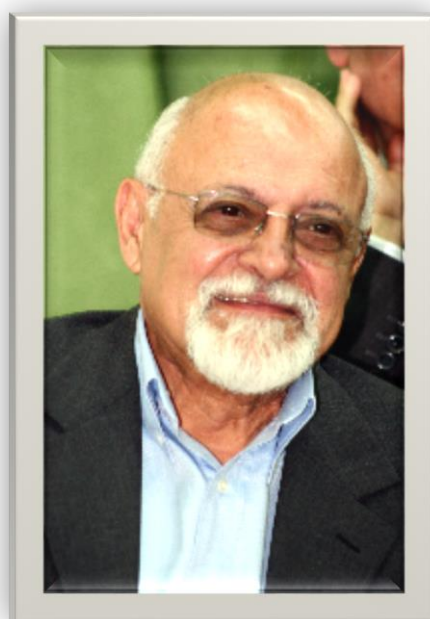
دکتر داریوش مهاجر

دکتر علی بوشهری

دکتر بهمن تمامی

دکتر سید حبیب فیروز آبادی

دکتر عبدالکریم عباسپور

دکتر مهدی رشیدی

دکتر هادی قطعی

دکتر جلیل مقدسی

دکتر بیژن نجفی

دکتر غلامحسین حکیم الهی

دکتر ناصر ایرانپور

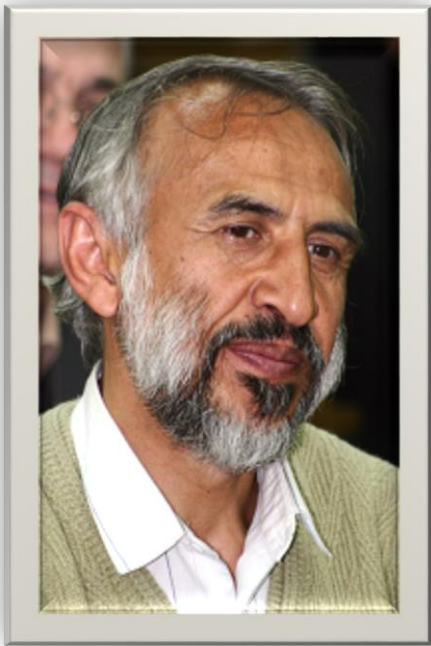
دکتر افسانه صفوی

دکتر قدرت اله آبسالان

دکتر علی اکبر پاکیار

دکتر هاشم شرقی

دکتر مجتبی شمسی پور

دکتر علی اصغر جراح پور

دکتر زرانگیز موحدی

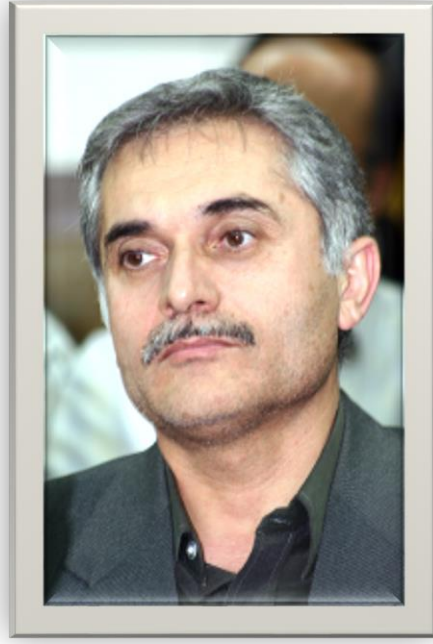
دکتر مرتضی آخوند

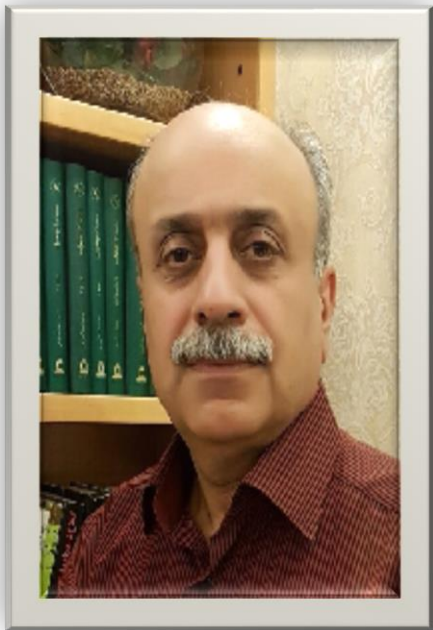
دکتر سید حسین موسوی پور

دکتر مظفر اسدی

دکتر علیرضا سرداریان

دکتر بهزاد حقیقی

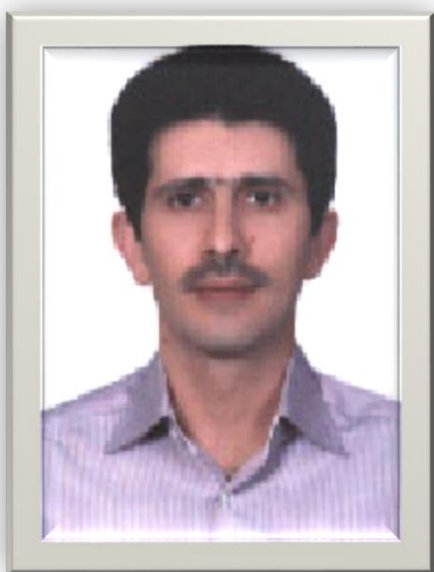
دکتر احمد رضا اسماعیل بیگ

دکتر افشان مهاجری

دکتر زهرا اسدی

دکتر سید مسعود نبوی زاده

دکتر مونا حسینی

دکتر جواد تشخوریان

دکتر بهرام همتی نژاد

دکتر محمد مهدی دردمند

دکتر الهام صفایی

دکتر داریوش خلیلی

دکتر سهیلا قاسمی

دکتر مجتبی علی پور

دکتر امین رضا ذوالقدر

دکتر امیر عبدالملکی

دکتر مهدی سادات شجاعی
